

3. számú napirend

Előterjesztés

Készült: Héreg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2022. október 13-ai ülésére

Tárgy: Új Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása (2022-2027)

Készítette: dr. Nagy Zsolt aljegyző

Előterjesztő: Nieszner József polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Héreg Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Héreg Község Önkormányzata, korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) átdolgozása vált szükségessé a fentiekre való tekintettel.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonta partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A fentiekre tekintettel javaslom a Képviselő-testületnek, hogy a benyújtott 2022-2027 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

Határozati javaslat

Héreg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Héreg Község Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2022-2027) megismerte és a programot elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, HEP referens

Héreg, 2022. október 6.

Nieszner József
polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Héreg Község
Önkormányzata

2022-2027.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	45
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	59
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	60
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	62
1. A HEP IT részletei.....	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	62
Jövőképünk.....	65
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
3. Megvalósítás.....	73
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	73
3.2 A megvalósítás folyamata.....	73
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	76
3.4 Nyilvánosság.....	76
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	77
4. Elfogadás módja és dátuma.....	78

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Héreg Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Héreg a Dunazug-hegység nyugati felét alkotó Gerecse középső részén, a Héregi-medencében fekszik. Héreg neve a német eredetű Heric/Herige személynévekből keletkezett magyar névadással. A néphit szerint falunk neve kezdetben Kéreg volt, majd egy véletlen elírás következtében vált Héreggé. Egy másik hagyomány szerint Héreg a Hírhegy szóösszetételből ered. A falu területe már az ókori Római Birodalom idejében, majd később az Árpád-korban is lakott volt, melyekről az itt előkerült régészeti leletek tanúskodnak. Héreg első okleveles említése 1326-ból származik. Ekkor már az esztergomi érsekség faluja volt és még az 1800-as években is voltak itt az érsekségnek birtokai. A középkor folyamán Héreget négy szomszédos falu is határolta (Betel, Jásti föld, Marót, Szalánka) melyek azonban a 15-16. századra elpusztásodtak. A közösségi emlékezetben fennmaradt Faluhely nevű dűlő a jádsi bencés apátság földjét (Fyast) takarja.

A falu nevezetességei közé tartozik a Gerecse oldalában fekvő Királykút. A hagyomány szerint Mátyás király gyakran pihent meg ennél a kútnál a környékbeli vadászatai során. 1526-ban a Héreg melletti (puszta)Marótnál zajlott le a híres maróti csata, mely során az ide menekülők szekérvárat emelve próbáltak a portyázó oszmán hadak ellen védekezni, eredménytelenül. A török hódoltság ideje alatt, hasonlóan a szomszédos településekhez, Héreg is szinte teljesen elnéptelenedett. Egy 1646-ból származó királyi adománylevélben még lakatlan településként, míg egy 1693-ban kelt adóösszeírásban már lakott faluként tartják számon a források. A reformáció héregi térnyerésének kezdete is erre az időszakra tehető, mely során a protestantizmus helvét irányzata jelent meg. A hagyomány szerint a falu újranépesítése során a Hont megyei Ágóról református, a Komárom megyei Imelyről pedig katolikus magyarokat telepítettek be. Az 1715 és 1720-ban kelt urbáriumok már név szerint is megörökítik a falu egykori lakóit. Így a felsorolások között több olyan család is megtalálható, melyek leszármazottai mind a mai napig falunkban élnek

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

(Dékán, Csordás, Vörös családok).

A szőlőművelés és a bortermelés mindig is fontos volt a falubélieknek. A héregiek már a középkorban is foglalkoztak bortermeléssel, melyről egy 1366-ban kelt oklevél engedménye számol be részletesen. A borkultúrára ezután egy 1800-ban íródott forrás tesz említést, kihangsúlyozva, hogy a környék legjobb borait itt termelik. Az 1848-49-es szabadságharc Héreget csak részben érintette. 1849-ben az osztrákok az egész falut fel akarták égetni, mert a héregiek az őrzőjára támadtak. Az akkori plébános könyörgése mentette meg a falut a teljes pusztulástól, így csak a bíró házat fosztották ki és rombolták le. A településre szintén súlyos csapást mért az 1739 - 40-es pestisjárvány és a többször megismétlődő tűzvészek sora (1901, 1939, 1945).

Kovács Dávid, történész

Műemlékek

A község Fő utcájában látható az 1794-ben épült késő-barokk katolikus műemlék templom, melyet 1825-ben bővítették. Barokk szószéke XVIII. századi. Klasszicista oltára a XIX. század első felére készült el Packh János tervező munkájának köszönhetően. Műemlék jellegű késő barokk Református temploma kicsivel korábban, 1787-ben épült, és 1862-ben alakították át. Napjainkban mindkettő említésre méltó műemlék.

A falu jelene

A mai napig is a fő megélhetési forrást a mezőgazdaság biztosítja a falu lakosságának. A falu lélekszáma napjainkban 1030 fő körüli. A településen régi tornácos parasztházakkal, rendezett portákkal, hagyományos falusi utcaképpel és a mai modern építkezési stílusban épült otthonokkal is találkozhatunk. A település közigazgatásilag 1977 és 1990 között a szomszédos Tarjánhoz tartozott. Az elmúlt években a fejlesztéseknek és az Európa Unió pályázatokon elnyert összegeknek köszönhetően középületek újultak meg, útépitésekre és közmű felújításokra került sor. A község szépítése mellett felépítésre került egy 35 fő befogadására alkalmas vendégház is, mely egész évben várja az ide látogatókat. A település kedvező földrajzi adottságai sajátos

mikroklímát teremtenek. A falut koszorúzó erdőségek növényzete számos botanikai érdekességet rejt és egészséges levegőt biztosít, mely a légzőszervi megbetegedések gyógyítására alkalmas. Héreg a Gerecse-térség legszebb kirándulólhelyei közé tartozik. A falu a Gerecse tetőre induló túrák egyik kiindulópontja. A Nagy- és a Kis-Gerecséről jó légköri viszonyok mellett belátni a Dunazug-hegységet és a Dunántúli-középhegység nagy részét, valamint a Duna vonalát és Esztergomot a bazilikával. Kedvelt kirándulólhely a szép fekvésű Király-kút forrás és környezete is.

Nevezetességei

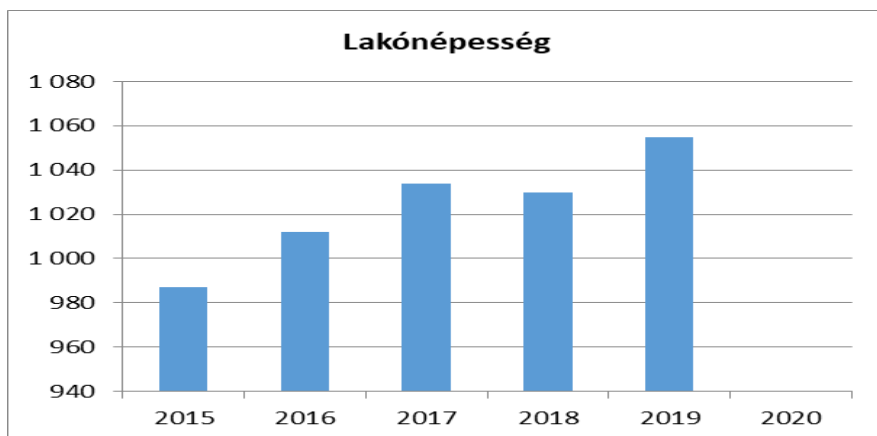
Falumuzeum Katolikus templom: Késő barokk, 1794, bővíve: 1825 Református templom: Késő barokk, 1787, átalakítva 1862 Király-kút: A Nagy - Gerecse aljában van a Gerecse legszebb fekvésű, boltozat alatt foglalt forrása egy szép erdei tisztáson. Neve Mátyás király itteni vadászatainak emlékét őrzi. Magyary Zoltán emlékhely I. világháborús emlékmű. A II. világháború 1945 márciusában fejeződött be a faluban. Ekkor hunyt el feleségével Héregen a közigazgatás - tudomány neves nemzetközi professzora, Magyary Zoltán. Emlékét egy kopjafa őrzi, ami a falu felső temetőjénél található.

A település demográfiai helyzete

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	987	bázis év
2016	1 012	102,53%
2017	1 034	102,17%
2018	1 030	99,61%
2019	1 055	102,43%
2020		0,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

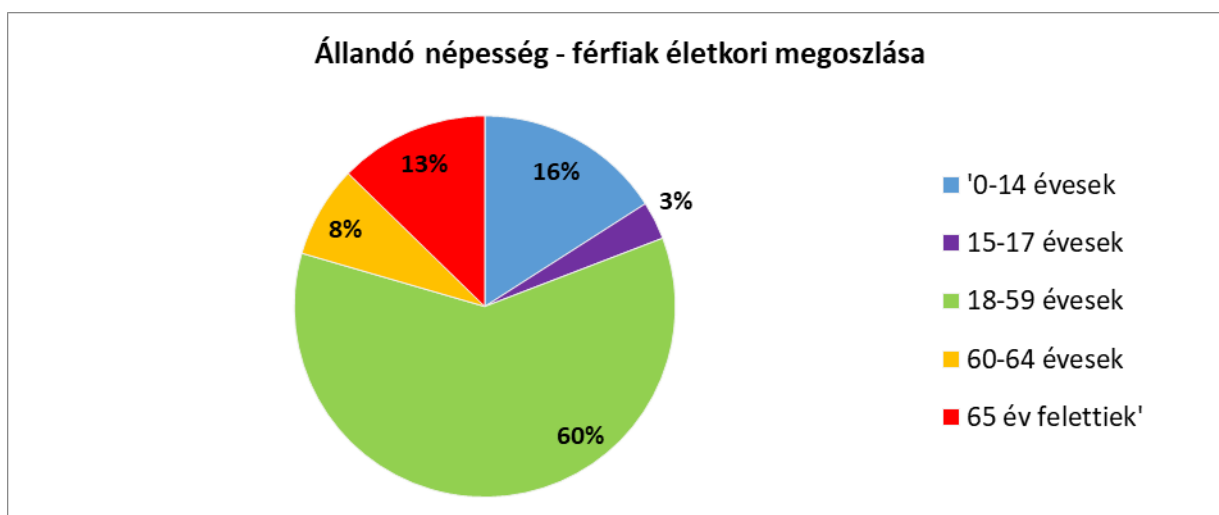
A táblázat adatai alapján Héregen 2015 évhez képest 2019-re a lakónépesség száma mérsékelten emelkedett.

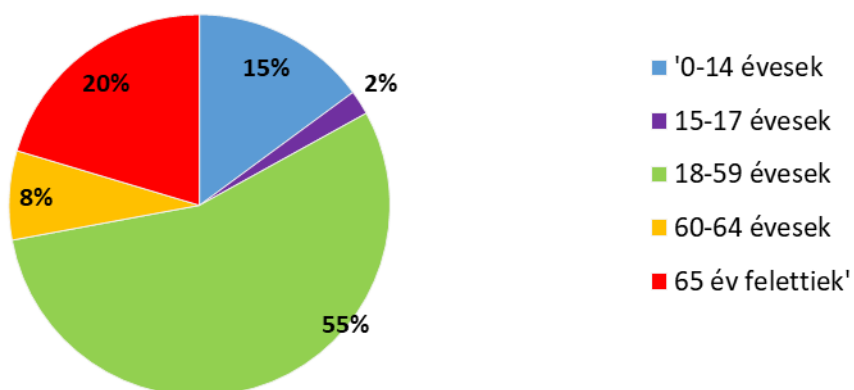
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	527	530	1057	49,86%	50,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			34	3,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	84	79	163	7,95%	7,47%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	17	11	28	1,61%	1,04%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	318	292	610	30,09%	27,63%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	41	40	81	3,88%	3,78%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	67	108	175	6,34%	10,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

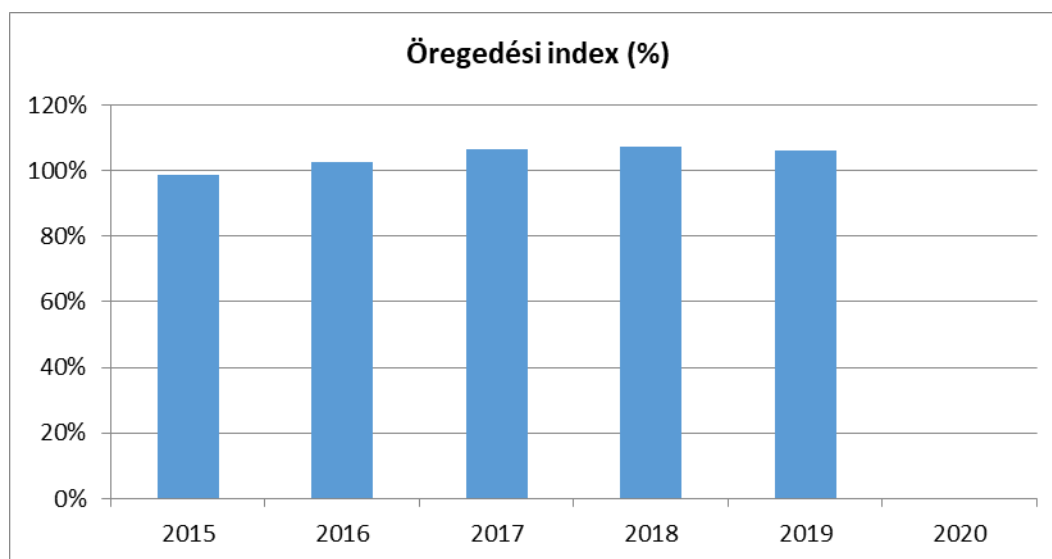
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Héregen a lakónépesség 2015. évtől enyhe ingadozással növekedést mutat, de 2018. évben csökkent a lakosság száma. A jelenlegi állandó népesség nemi megosztásban közel azonos, de korcsoporti megosztás szerint a 65 év feletti nők jelentősebb létszámban élnek a településen

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	153	155	98,71%
2016	159	155	102,58%
2017	166	156	106,41%
2018	175	163	107,36%
2019	179	169	105,92%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Héregen is jellemző az előregedés, vagyis az idősebb korosztály száma nagyobb mértékben növekszik mint a fiatalabbak száma.

Míg 2015-ben a 0-14. éves lakosok száma magasabb volt, mint a 65 év feletti lakosság száma, 2016-ban fordult az arány, a 65 év felettiiek vannak nagyobb létszámban településen. Ez a két féle helyzet úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népeségszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-2,02
2016	32,02
2017	17,60
2018	-4,84
2019	19,18
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-5,05
2016	-6,00
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	3,84
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Az a fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Héreg település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A

köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Héreg községnek az esélyegyenlőségi célcsoportokat - mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozása csak a 2010-ben elfogadott Tatabányai Többcéltű Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és terve (2010-2018) van.

A Képviselő-testület által elfogadott 4/2015. (II.25.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekvédelme helyi szabályairól szóló rendelet célja a törvényi előírásokon túl, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Esélyegyenlőségi terv adatot-támpontot nyújt az önkormányzat gazdasági program átdolgozásához. későbbiekben kiinduló pontot jelent az önkormányzat stratégiai döntéseinek előkészítéseihhez

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A mi kis településünk a tatabányai Többcélú Kistérségi Társuláshoz tartozik, rendelkeznek esélyegyenlőségi tervvel, ami az oktatás oldaláról közelíti meg a társulásban lévő településeket.(Héreg, Tarján, Gyermely, Szomor) A Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás esélyegyenlőségi terve a településekre vonatkozó megállapításokat tartalmazza, a tervekészítésben részt vettünk.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok részben a fenti stratégiai dokumentumok alapján, részben az egyes szakterületek Képviselő Testület számára készített beszámolóit, a Komárom –Esztergom Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Tatabányai Kirendeltsége által szolgáltatott adatok és tájékoztató, KSH továbbá az önkormányzat által készített kutatások alapján kerültek összegyűjtésre.

<i>A település helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Egészségvédelemmel kapcsolatos programok hiánya	Lakosság tájékoztatása a megelőző szűrések fontosságáról, szűrővizsgálatok szervezése, prevenciós programok, egészséges életmód népszerűsítése
Évente családi nap szervezése	Családi nap szervezésével a közösségi élet és kapcsolatok ápolása, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára
Rászoruló családok részére jelenleg nem biztosított a baba-mama ruha börze	Rászoruló olcsó ruházathoz juttatása, közösségi kapcsolatok erősítése
<i>Az utak állapota nem megfelelő.</i>	<i>A település úthálózatának javítása</i>
<i>Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes. A járdaburkolatok töredezetek, hiányosak.</i>	<i>Meglévő járdák felújítása, új járdák építése</i>
<i>A csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása indokolt, egyes helyeken kiépítés szükséges.</i>	<i>Csapadékvíz elvezetést szolgáló hálózat felújítása, árkok tisztítása, mélyítése</i>
<i>Művelődési Ház energetikailag nem elég korszerű, belső állapota nem megfelelő</i>	<i>Művelődési Ház energetikai korszerűsítése, belső felújítása</i>
<i>Tűzoltó szertár külső-, belső állapota nem megfelelő</i>	<i>Tűzoltó szertár épületének külső-, belső felújítása</i>
<i>A ravatalozó állapota nem megfelelő</i>	<i>Ravatalozó felújítása</i>
<i>Szabadtéri színpad állapota nem megfelelő</i>	<i>Szabadtéri színpad felújítása, tetőfedése létesítése</i>
<i>Hagyományörző programok megrendezéséhez szüksége forrás hiánya</i>	<i>Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése</i>
<i>Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány</i>	<i>Testvér-települési kapcsolatok fenntartása</i>
<i>A közbiztonság érzetének növelése térfigyelő kamerarendszer kiépítésével</i>	<i>Térfigyelő kamerarendszer kiépítése</i>
<i>A lakosság környezettudatosságot érintő ismereteinek bővítése indokolt</i>	<i>A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése</i>
<i>A település közigazgatási területén illegálisan lerakott szemét felszámolása nem megoldott, mennyisége folyamatosan nő.</i>	<i>A település közigazgatási területén az illegális szemétkerakás megszüntetése, a lakossággal a megfelelő hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás ismertetése</i>
<i>A településen nem megoldottak a falugondnoki feladatok</i>	<i>Falugondnok működése a településen</i>
<i>A településen valamint a település és a szomszédos települések között sokan közlekednek kerékpárral, kerékpárút kialakítása indokolt</i>	<i>A településen, valamint a település és a szomszédos települések között kerékpárút-hálózat kialakítása</i>

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség.

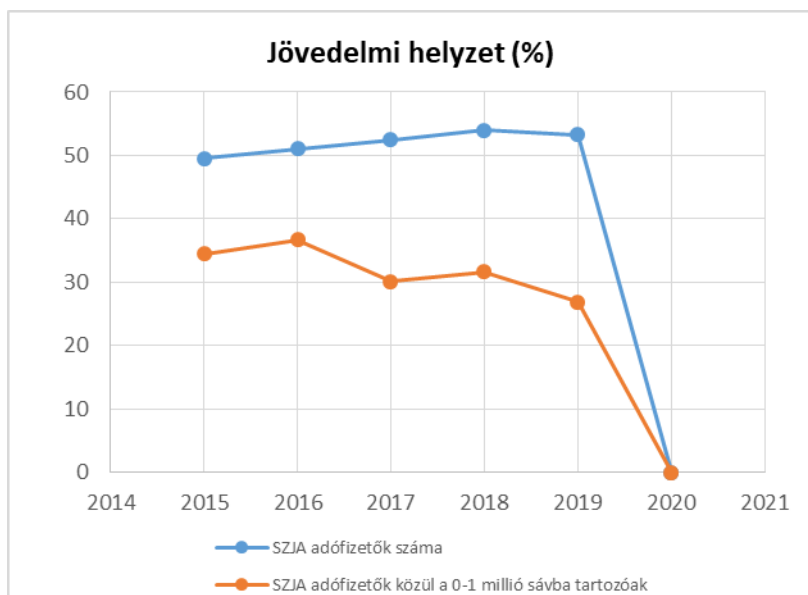
Pozitívumként mondható el azonban, hogy javultak az arányok az általános iskola elvégzését tekintve, illetve az ösztöndíjprogramoknak is köszönhetően javult a közép és felsőfokú végzettséget szerzők aránya is. Községünkben helyi ismereteink szerint 100-120 roma nemzetiségű ember él

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja. Annak ellenére, hogy a nők többsége háztartásbeli, egyre több roma nő dolgozik. A férfiak egy része helyben, alkalmi munkából él, szőlészetnél, erdészetnél más része az építőiparban dolgozik alkalmi munkásként. A hátrányos helyzetben lévő háztartások szignifikáns többségében az egy főre eső jövedelem átlagban 22.000,- Ft körüli. Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Általános, hogy a helyi roma lakosság állami transzferektől való függőségi helyzete nagyon jelentős.

A községünkben élő roma lakosság közül 1-2 fő nem rendelkezik nyolc osztályos végzettséggel

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	49,51	34,46
2016	51,07	36,69
2017	52,43	30,13
2018	53,93	31,58
2019	53,32	26,84
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a lakónépességhez képest milyen a munkanélküliek aránya férfiak és a nők között.

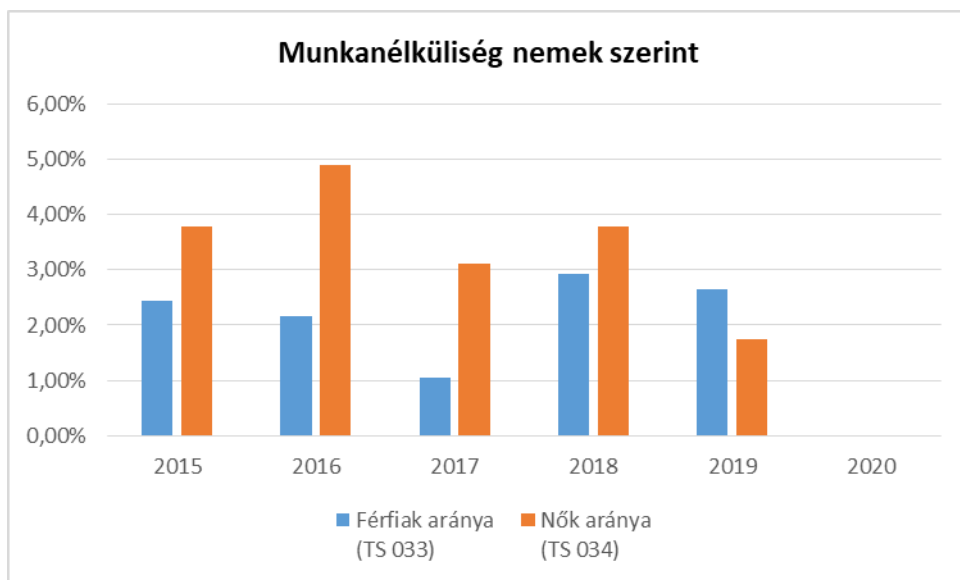
A nyilvántartott álláskeresők száma az aktív lakossághoz képest 2016. évben volt a legmagasabb 3,53 %-volt álláskereső. A nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ez azzal magyarázható, hogy a nők többsége gyermekeket szült és a Gyes után már nem tudtak elhelyezkedni. A multi cégek általában 3 szakban foglalkoztatja a dolgozókat és az anyák kis gyermekük mellett ezt nem tudják vállalni. Az állapítható meg, hogy a férfiakat szívesebben foglalkoztatják, mert kevesebbet vannak távol a munkahelyüktől, ellentétben a kisgyerekes anyukákkal. Ez az arány 2019-ben megfordult, ebben az évben csökkent a nyilvántartott álláskereső nők száma.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,44%	3,79%	3,12%
2016	2,17%	4,89%	3,53%
2017	1,06%	3,12%	2,09%
2018	2,93%	3,79%	3,36%
2019	2,64%	1,75%	2,20%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

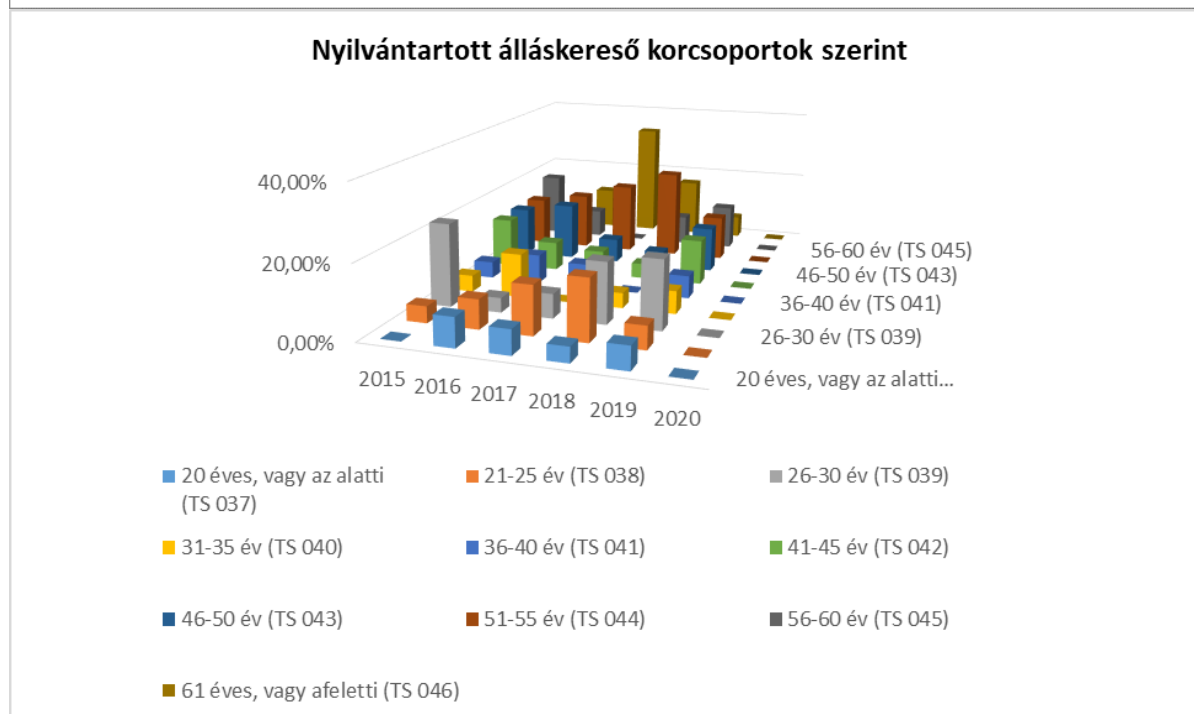
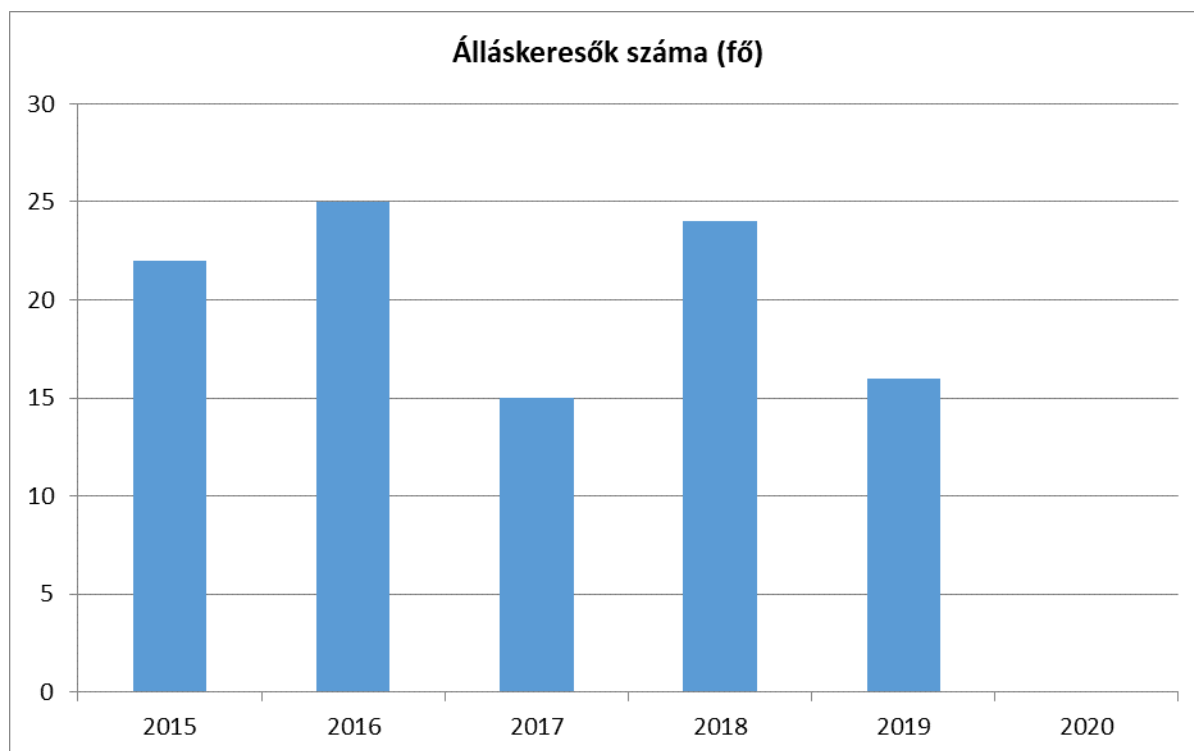
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen		22	25	15	24	16
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	n.a.	2,00	1,00	1,00	1,00	n.a.
	%	-	8,00%	6,67%	4,17%	6,25%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	2,00	2,00	4,00	1,00	n.a.
	%	4,55%	8,00%	13,33%	16,67%	6,25%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	5,00	1,00	1,00	4,00	3,00	n.a.
	%	22,73%	4,00%	6,67%	16,67%	18,75%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	3,00	n.a.	1,00	1,00	n.a.
	%	4,55%	12,00%	-	4,17%	6,25%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	2,00	1,00	n.a.	1,00	n.a.
	%	4,55%	8,00%	6,67%	-	6,25%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	2,00	1,00	1,00	2,00	n.a.
	%	13,64%	8,00%	6,67%	4,17%	12,50%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	4,00	1,00	1,00	2,00	n.a.
	%	13,64%	16,00%	6,67%	4,17%	12,50%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	4,00	3,00	6,00	2,00	n.a.
	%	13,64%	16,00%	20,00%	25,00%	12,50%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	2,00	n.a.	2,00	2,00	n.a.
	%	18,18%	8,00%	-	8,33%	12,50%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	3,00	5,00	4,00	1,00	n.a.
	%	4,55%	12,00%	33,33%	16,67%	6,25%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők szám településünkön 2015-2019. közötti években 15-25 fő. Korosztályi eloszlásuk minden évben hullámzóan változó.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, vagyis a munkaerő-piaci kereslet és kínálat nem illeszkedik egymáshoz. A munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. Ezeket a kompetenciákat a fiatalok családi és szociokulturális háttere jelentős mértékben meghatározza, amit az oktatási rendszer csak részben képes ellensúlyozni. A kedvezőbb helyzetből indulók könnyebben helyezkednek el, a nehezebb helyzetben lévők a munkaerő-piaci versenyben eleve hátrányokkal indulnak.

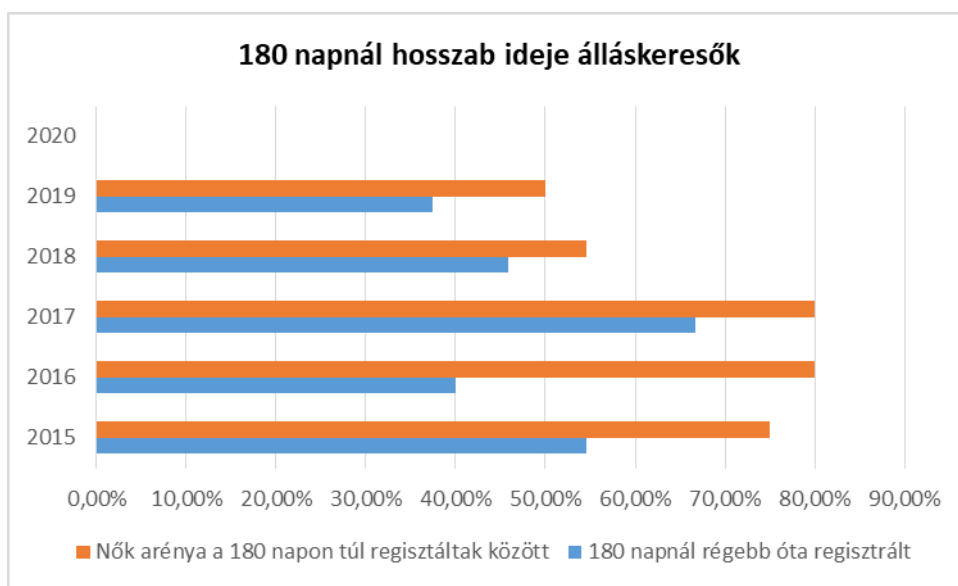

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	54,55%	75,00%
2016	40,00%	80,00%
2017	66,67%	80,00%
2018	45,83%	54,55%
2019	37,50%	50,00%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya enyhe hullámmal, de folyamatosan csökken, ahogyan a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők aránya is.

A Munkaügyi központ számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni Pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, közmunka programok.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

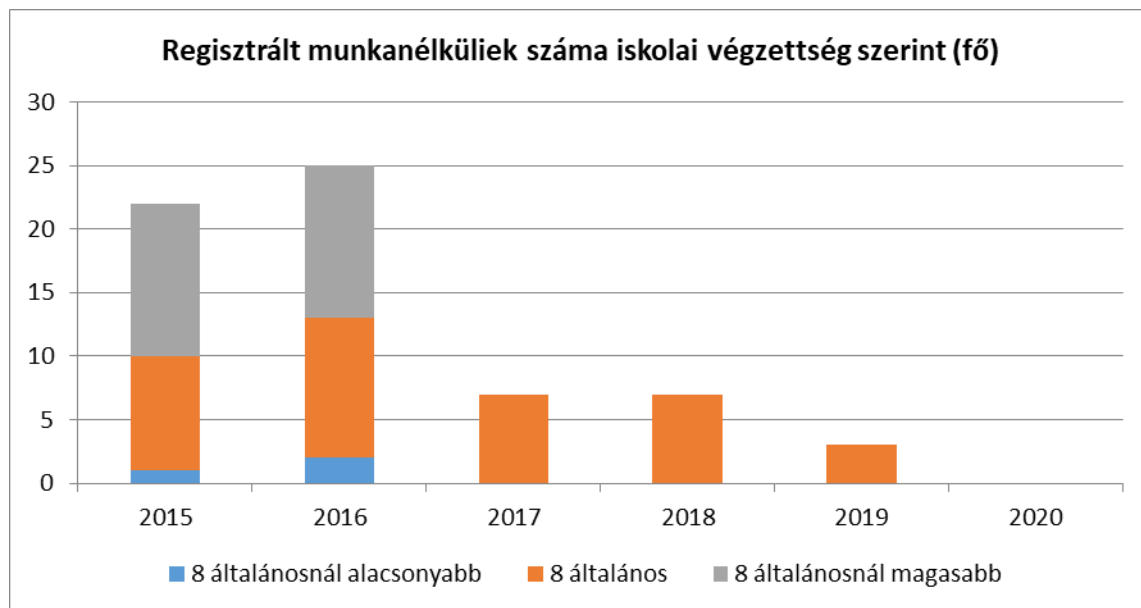
3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	22	1	4,55%	9	40,91%	12	54,55%
2016	25	2	8,00%	11	44,00%	12	48,00%
2017	15	n.a.	-	7	46,67%	-	-

2018	24	n.a.	-	7	29,17%	-	-
2019	16	n.a.	-	3	18,75%	-	-
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön csak alsótagozat működik az általános iskolában.

A későbbiekben törekedni kell arra, hogy az alacsony iskolai végzettségűek beiskolázásra kerüljenek, mivel erre a településen nincs lehetőség, javasolt a Munkaügyi központtal a kapcsolatot felvenni az esetleges átképzések lehetősége miatt. Szakképzettségi mutatók szerint a munkanélküliek aránya a 8 általánost végzettségűek és szakképzettek között a legnagyobb, bár az országos tendenciához hasonlóan jelentős a friss diplomások munkanélkülisége is. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, nők, fogyatékos személyek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt. Általános iskolai, szakiskolai, szakközépiskolai, gimnáziumi felnőtt oktatásban résztvevőkről nincs információ

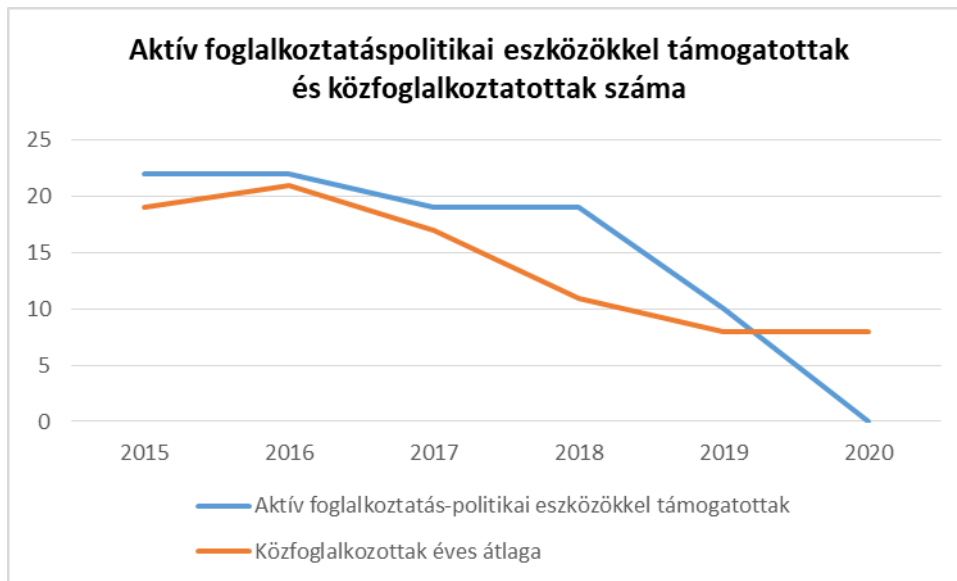
- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Héregen közfoglalkoztatásban parkfenntartás címén kerti, udvari segédmunkákat, utak, járdák, parkok, intézmények környezetének tisztántartását, nagytakarítási feladatokat látnak el, mellyel elsősorban a településen a tisztább, szebb, virágosabb környezetet kívánjuk biztosítani.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	22	19
2016	22	21

2017	19	17
2018	19	11
2019	10	8
2020	n.a.	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

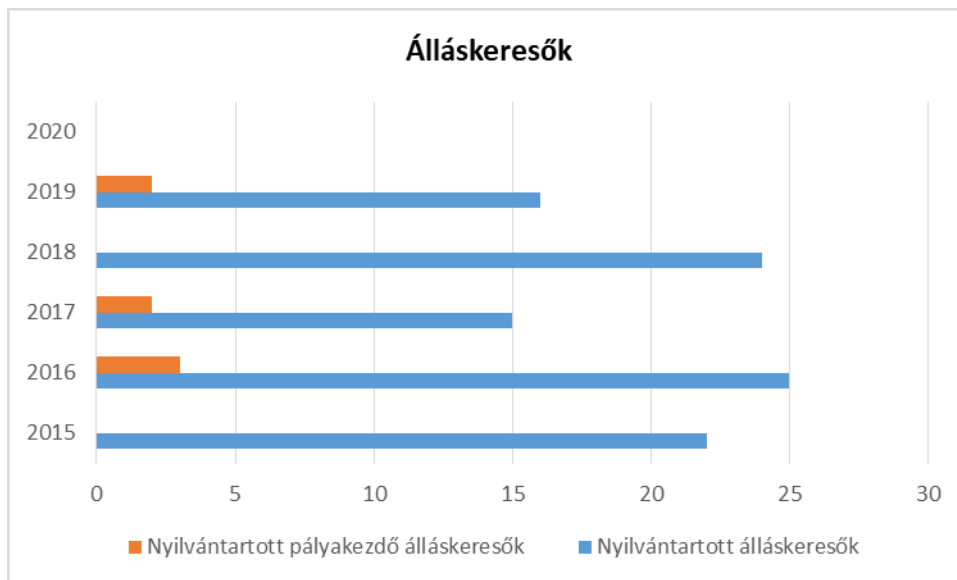

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	22	n.a.
2016	25	3
2017	15	2
2018	24	n.a.
2019	16	2
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, nők, fogyatékos személyek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

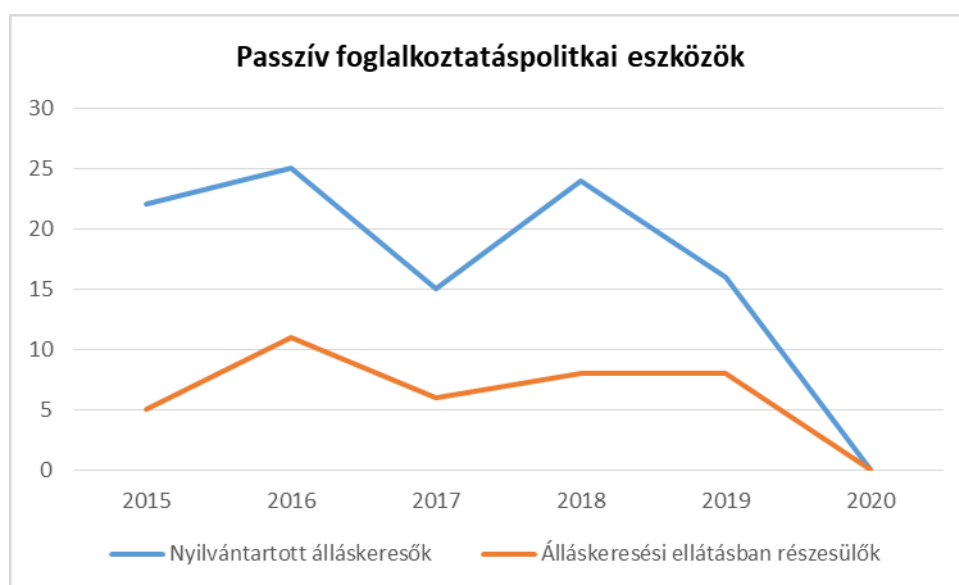
A hátrányos helyzetű személyek köre

- alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy
- az ötvenedik életévét betöltötte, vagy
- pályakezdő álláskereső, vagy
- tartósan álláskeresőként volt nyilvántartva, vagy
- a saját háztartásában legalább egy 18 évesnél fiatalabb gyermeket egyedül nevel, vagy
- a foglalkoztatás megkezdését megelőző 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesült.
- Alacsony iskolai végzettségűek kiközvetítése az iskolai felzárkóztató programokba (7-8. osztály elvégzése Tatabányán)
- Munkanélküliek és tartós munkanélküliek megsegítése
- tesztírás (felkészítés a cégekhez való felvételihez)
- Álláspont tréning
- FHT-ban részesülők közmunka programba illesztése
- állásbörze programmal (cégvezetők, munkaközvetítők vezetésével)
- továbbképzések keresett szakmák

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

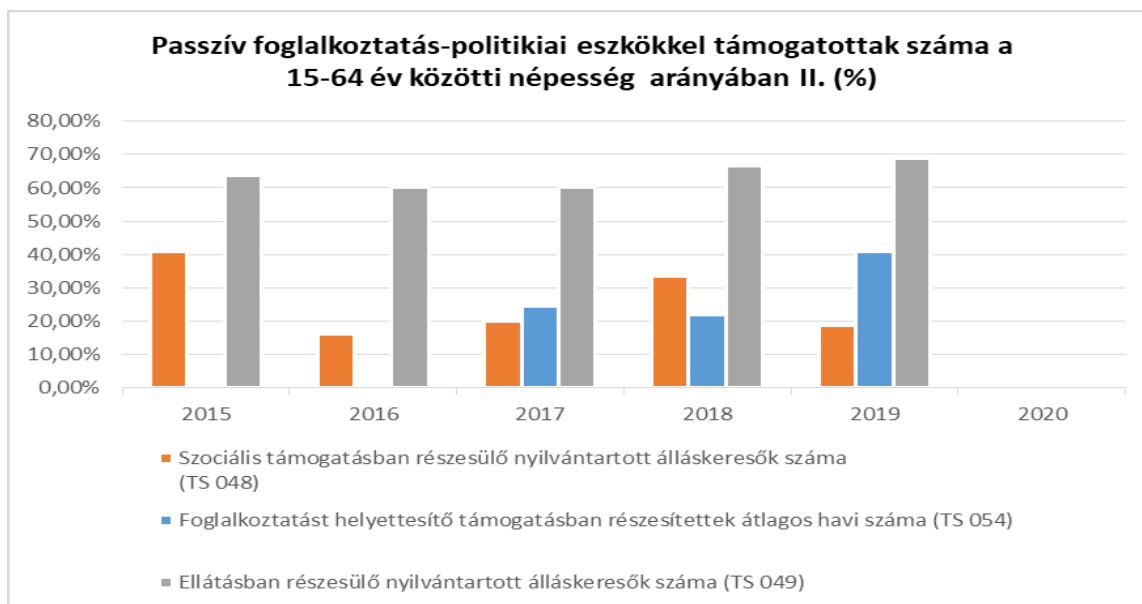
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	22	3,24%	5	22,73%
2016	25	3,58%	11	44,00%
2017	15	2,11%	6	40,00%
2018	24	3,47%	8	33,33%
2019	16	2,26%	8	50,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	9	40,91%	n.a.	-	14	63,64%
2016	4	16,00%	n.a.	-	15	60,00%
2017	3	20,00%	4	24,60%	9	60,00%
2018	8	33,33%	5	22,04%	16	66,67%
2019	3	18,75%	7	40,94%	11	68,75%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	2
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A szociális rászorulóknak száma évről évre növekszik. E növekedéssel párhuzamosan emelkedik az önkormányzat által támogatásban részesített személyek száma is. Bár a rendszeres szociális segélyezettek száma csökkent ez azzal magyarázható, hogy betöltötték a nyugdíjkorhatárt és nyugdíjba kerültek ezek a személyek. Olyan személy nem volt a településen aki a 30. nap munkaviszonyt nem tudott igazolni. Az önkormányzat folyamatos közfoglalkoztatásra pályázik. Nyári időszakban fűnyírás, parkok, közterület rendben tartására árok tisztítására szervez közfoglalkoztatást.

Helyi rendelet alapján megvont támogatás nem volt egy évben sem.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

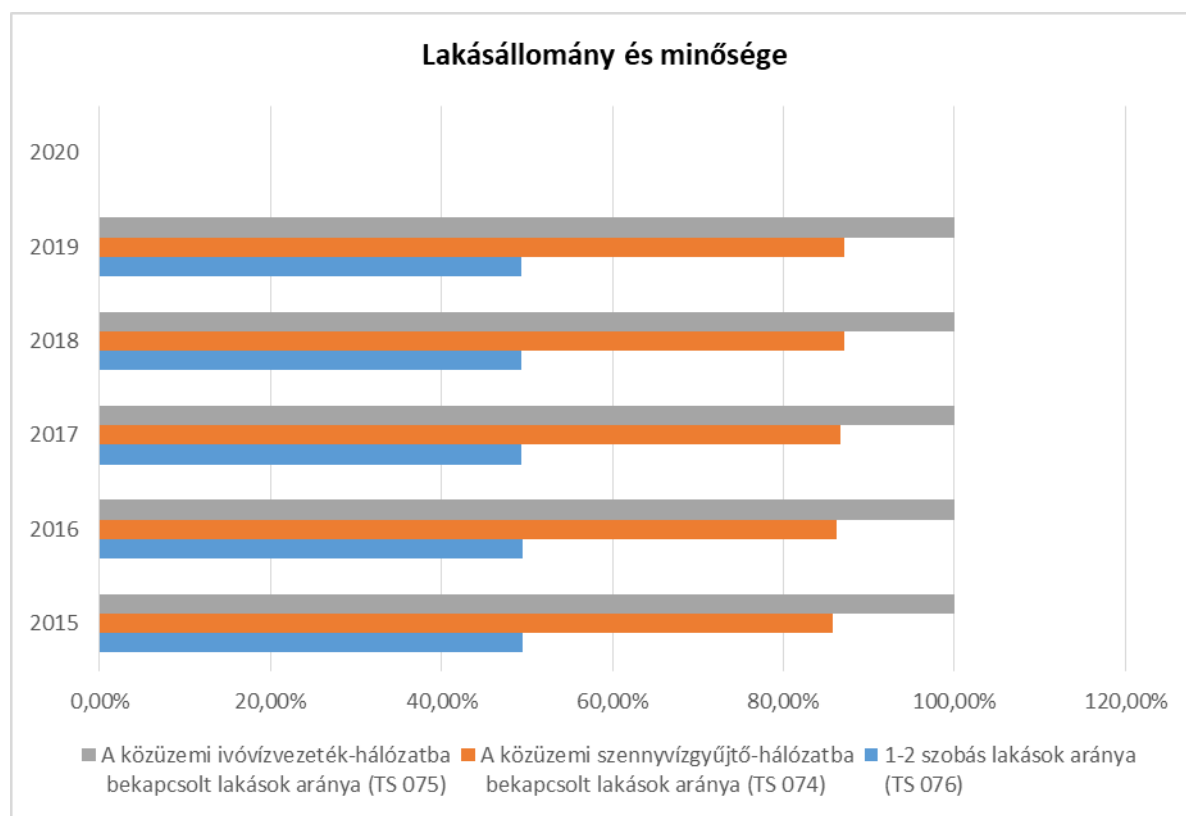
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	436	n.a.	n.a.	49,54%	85,78%	100,00%
2016	435	n.a.	n.a.	49,43%	86,21%	100,00%
2017	436	1	2	49,31%	86,70%	100,00%
2018	436	n.a.	n.a.	49,31%	87,16%	100,00%
2019	436	n.a.	n.a.	49,31%	87,16%	100,00%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány <i>opcionális (önkormányzati adatok)</i>							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	436						
2016	435						
2017	436						
2018	436						
2019	436						
2020	n.a.						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A község külterületén ami a településtől 1 km-re van, Bikréti szőlőhegyen átlagosan 30-35 család él.

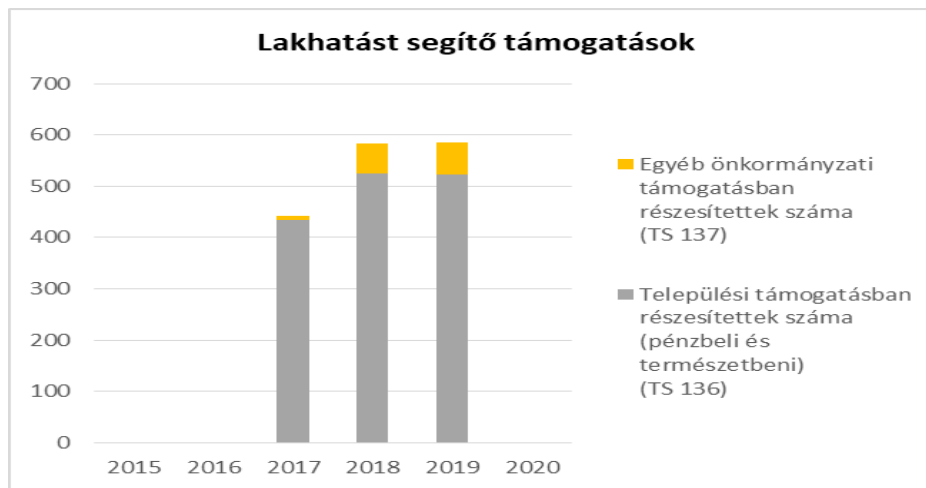
Ez évek óta átlagosan 45-46 fő , közülük 2 óvodás , 4 iskolás gyermek ebből 4 fő hátrányos helyzetű.

Ezek a lakóépületek mind ivóvízzel és árammal felszereltek. Ez a pár család megfelelő kulturált környezetben él. Két család kivételével mindenki gépjárművel rendelkezik, közlekedésük megoldott, a másik család gyalogol, vagy a kerékpárt választja közlekedési eszközként

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	434	9
2018	524	59
2019	523	63
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. Ez a támogatás ma is van de a lakosság nem él ezzel a lehetőséggel, hanem inkább tűzifa támogatást kér.

f) eladósodottság

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A község külterületén, Hosszúhegyen 1 család, Újhegyen 3 család él, Bikréti szőlőhegyen átlagosan 30-35 család él.

Ez évek óta átlagosan 45-46 fő, közülük 2 óvodás, 4 iskolás gyermek, ebből 4 fő hátrányos helyzetű.

Ezek a lakóépületek mind Hosszúhegy és Újhegy egy része is ivóvízzel és árammal felszereltek. Ez a pár család megfelelő kulturált környezetben él. Két család kivételével mindenki gépjárművel rendelkezik, közlekedésük megoldott, a másik család gyalogol, vagy a kerékpárt választja közlekedési eszközként

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nincsenek telepek és szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	29	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	28	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	6
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzat működteti az alapellátást.

A háziiorvosi szolgálat jelenleg Nagysáp községgel működik közös praxisban. Rendelési napok Héreg településen kedd és csütörtök. A falu orvosi rendelőjében évek óta eredményesen működik a házipatika amit a doktor az asszisztenssel közösen működtet, ez nagy könnyebbséget jelent a betegek számára mivel a gyógyszereket azonnal megkaphatja és a hiányzó gyógyszereket is pár napon belül beszerzik. A betegek érdekében az orvosi asszisztens kéthetente szerdán vérévételi lehetőséget biztosít a lakosság számára, ez előnyt jelent mert nem kell beutazni Tatabányára, sem a vérvétel, sem a labor eredmény miatt.

A központi orvosi ügyeletet Tatabánya Győri úton Délután 16 óra után másnap reggel 8 óráig lehet igénybe venni.

Fogászati szakellátás Tarján településen áll rendelkezésre, fogászati ügyeletet a tatabányai Szent Borbála Kórház látja el, hétvégén illetve munkaszüneti napokon.

Egy fél állású védőnőnk van, aki heti 2 alkalommal, kedd és csütörtöki napokon (szükség esetén igény szerint) látja el védőnői teendőit. Az ellátás vállalkozói formában működik.

A település lakosai a szakorvosi és kórházi ellátást a tatabányai Szent Borbála Kórházban vehetik igénybe.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Megelőző szűrővizsgálatokhoz Tatabányán (Szent Borbála Kórház), Esztergom (Vaszary Kolos kórház) van lehetőség.

A házi orvosi szolgálat által szervezett szűrővizsgálatok az alábbiak: helyben végzett vérvétel, EKG vizsgálat, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás igénybe vételére Tatabányán van lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az OÉTI rendelete szerint 2010. óta a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátás keretében szolgáltatott élelmiszerekre vonatkozó táplálkozás –egészségügyi előírásoknak, korcsoportnak megfelelően történik a közétkeztetés. Működik a 2009-2010. tanév óta az „Iskola gyümölcs program”.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Héregen a sportolási lehetőségek kínálata viszonylag szerény. Egy sportpálya található, itt működik a foci szakosztály, hetente két alkalommal tartanak edzést, ezen 14 év feletti korosztály vesz részt. Az általános iskola sportpályáját veszik igénybe a 14 év alatti gyermekek. Lehetőség van itt is futballra, kézilabdázásra, kosárlabdázásra.

A civil szervezetek közül a hagyományörző egyesület szervez sportolási lehetőségeket, kirándulásokat, versenyeket.

Továbbá a helyi iskola és óvoda is szervez programokat (közös kirándulás, sportolási lehetőség, szakkörök, játszóházak)

2019-ben a Magyar Falu Program keretében „A” típusú sportpark létesült a településen, melyet a felnőtt lakosság szabadidős sporttevékenység céljából tud igénybe venni

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális ellátásokat többcélú társulás keretében, látjuk el kötelezően. Nincs ellátás a házi gyermekfelügyelet területén. A családi napközi és családok átmeneti otthona feladatellátást 2008. márciusa óta a kistérségi fenntartásban lévő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmény látja el. A családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást szintén a kistérségi fenntartásban működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények Család és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A családsegítő hetente péntekenként 8.00 – 11.00 óra között tart ügyfélfogadást a gyermekorvosi rendelőben, ezen kívül szükség szerint, hetente több alkalommal is ellátogat a településre intézi a gondozási feladatokat is. A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében a központ esetmenedzsere koordinálja a segítő munkát. Tevékenységeikről a községek jegyzőit folyamatosan tájékoztatják. Általában elmondható, hogy a helybeli nevelési - oktatási intézményekkel a szolgálatnak napi munkakapcsolata alakult ki. A szülők leggyakrabban igazolatlan mulasztás, és anyagi segítséghez jutás támogatásáért fordulnak a szolgálatokhoz. Rendszeresen ruha börzétet, játszóházakat szerveznek (főként ünnepek közelében) esetként élelmiszer csomagokkal látják el a rászorulókat.

A házi szociális gondozás is ezen a társuláson keresztül működik 4-5 személy tart igényt kisebb bevásárlásokra , ápolásra, fürdetésre, mosásra. A szociális étkeztetés is a társuláson belül biztosított. 27 rászoruló személy veszi igénybe az étkezést, mely házhoz szállítással biztosított.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányosabb lakókörnyezetben élő gyerekek integrációját a helyi iskola és óvoda által szervezett programokkal (közös kirándulás, sportolási lehetőség, szakkörök, játszóházak) segíthetik elő.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	
2016	
2017	
2018	
2019	
2020	

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Héregen egy Kultúrház található, amely nagytermével, klubhelyiségeivel helyet ad a település kulturális eseményeinek.

A könyvtár az iskolában működik, 2007 -ben csatlakozott a kistérségi mozgókönyvtári ellátáshoz. A könyvtár 8 számítógéppel és korlátlan internet használattal lehetőséget biztosít a falu lakosságának, hogy a nyitva tartás ideje alatt az internetet használhatják.. A Tájház a falu központjában található, ami a régi falusi életről ad képet az érdeklődőknek.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	n.a.	324	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

e) helyi lakossági önszerveződések.

Civil szervezetek (Héregi Roma és Civil Egyesület, Búzavirág Nyugdíjas Klub, Hagyományőrző Egyesület, Baráti Lovas Kör, Sport klub, Fialat Házások Klubja, Gerecse Mazsorett Csoport, Ifjúsági Fúvószenekar, Héregi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Vöröskereszt) és más közösségek színes kínálatot biztosítanak a település lakóinak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma önkormányzat

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az aktív korú munkanélküliek közcélú foglalkoztatásának nagyobb hatásfokú kihasználása	közmunka program hatékonyságának növelése
Rossz külterületi utak, a kommunális hulladék begyűjtése nem megoldott	Külterületen élők életkörülményeinek javulása, külterületi utak felújítása, aszfaltozása, kommunális hulladék rendszeres begyűjtése szolgáltató által

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	527	530	1057	49,86%	50,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			34	3,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	84	79	163	7,95%	7,47%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	17	11	28	1,61%	1,04%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Községben 2018-ban a 0-17 évesek száma 225 fő ez a lakosság 18 %-a. A 0-2 évesek száma 34 fő ami az utóbbi évekhez képest növekedik.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	4	10
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A Család és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján a gyámhivatal védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A gyámhivatal – a Család és Gyermekjóléti Központ javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	19
2018	15
2019	11
2020	n.a.

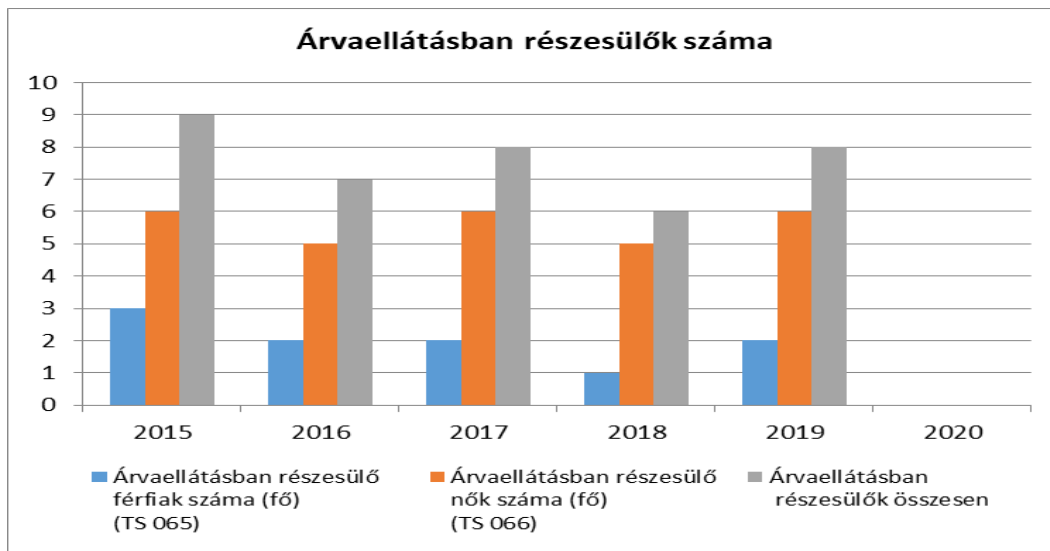
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény támogatás állapítható meg annak a gyermeket nevelő családnak, ahol az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum legkisebb összegének 130%-át (37.050-Ft), ha egyedül álló a szülő, a gyermek tartós beteg, nagykorú a gyermek, egyéb esetben a nyugdíjminimum 140%-át (39.900-Ft).

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	3	6	9
2016	2	5	7
2017	2	6	8
2018	1	5	6
2019	2	6	8
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településen az óvodába és iskolába járó gyerekek mindegyik ingyenesen étkezik. Héregeren a gyermekétkeztetést havonta átlagosan 42 gyermek vette igénybe, közülük a törvény erejénél fogva 27 gyermek 100%-os, 4 gyermek 50%-os kedvezményben részesül. Az 50%-os kedvezményben részesülő 4 gyermeknek és a fent maradó 11 fő gyermeknek az önkormányzat térítésmentes étkezést biztosít évi 1.100.000 Ft-értében.

A szünidei gyermekétkeztetését az önkormányzat minden évben biztosítja rászoruló gyermekek részére. A nyári szünetben évenként átlagosan 54 napon keresztül ingyen étkezhettek a hátrányos helyzetben lévő gyermekek. Ez a községben átlagosan 5-7 fő. A tavaszi és őszi szünet rövidege miatt a szülők nem vették igénybe az étkezést.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen levő közoktatási intézményekben a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a lemorzsolódás átlagosan egy-két gyermek ismételt osztályt. Iskolában a pedagógiai munka hatékonyságának megítéléséhez a továbbiakban szükséges az eredmények folyamatos figyelemmel kísérése, elemzése, az elemzés tapasztalatainak visszacsatolása az oktatási folyamatba.

Az iskolában javítani szükséges a hátrányos helyzetű, és különösen a hhh tanulók körében a tanórán, ill. iskolán kívüli programokon való részvételt. Az önkormányzatnak a településen élő

emberek foglalkoztatását, a felnőtt oktatást szükséges támogatni, hogy csökkenjenek az itt élő emberek szociális, szociokulturális hátrányai.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséhez és oktatásához szükséges szakemberi háttér részben adott a kistérségben: az általános iskola tanítója fejlesztőpedagógusi végzettséggel rendelkezik; gyógypedagógus, utazó gyógypedagógus, logopédus foglalkoztatását az iskolák, óvoda biztosítják, pszichológus nem áll rendelkezésre helyileg.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1		0
2016	1		0
2017	n.a.		-
2018	1		0
2019	1		0,00
2020	n.a.		-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.		
2016	n.a.	n.a.	n.a.		
2017	n.a.	n.a.	n.a.		
2018	n.a.	n.a.	n.a.		
2019	n.a.	n.a.	n.a.		
2020	n.a.	n.a.	n.a.		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Betöltetlen orvosi állás nincs a településen. A községben a házi orvos kedden és csütörtökön rendel. A gyermekorvos heti három alkalommal folytat rendelést a többi napokon a szomszédos településen Tarján községben érhető el a fogorvossal együtt. A házi gyógyszertár a orvosi rendelőben, rendelési időben, minden nap igébe vehető.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az alapellátáson kívül minden egyéb ellátás Tatabányán érhető el.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásait heti egy alkalommal lehet igénybe venni

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015		
2016		
2017		
2018		
2019		
2020		

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A községben bölcsődei ellátásra, családi napközire nincs lehetőség, ezt a szolgáltatást legközelebb Tatabányán lehet igénybe venni.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- f) gyermekvédelem;

- g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Tatabányán érhetők el Anyaotthon, amely családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad a megyéből. Az otthonban A Családok Átmeneti Otthonában összesen 30 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz

lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, ruházat, szabadidős tevékenység járulékos költség, a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

A krízishelyzetben élők lakásgondjaik, életkörülményeik javítására problémájuktól függően gyors segítséget kaphatnak

- a tatabányai TTKT TJ ESZI által működtetett Gyermekek Átmeneti Otthonában,
- illetve a Családok Átmeneti Otthonában való elhelyezésekkel.
- ingyenes ruhabörze és tartós élelmiszer gyűjtés megszervezésével a helyi Karitás Szolgálattal, egyházi szervezetek és civil szervezetek összefogásával.
- Jogi problémájuk megoldására ingyenes jogi tanácsadás keretein belül.
- Pszichológus által biztosított terápiás szolgáltatással Tatabányán .
- A pszichológus lehetőség szerint- alkalmankénti, vagy rendszeres- Héregi megjelenésével segítheti a rászorulókat előadásokkal illetve terápiás szolgálattal, mint utazó pszichológus.(javaslat)
- Lakásfenntartási támogatás igénybevételével. (természetbeni, pénzbeni)
- Nem használt önkormányzati tulajdonok szociális alapú bérlakásokká nyilvánítása vagy szociális alapú albérlet hasznosítása (javaslat)

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Községben működik a futball, aerobic, népitánc, mazsorett csoport, karitás csoport, nyári tábor, nyaralási lehetőség. A gyermekek válogathatnak a programokban mindegyik ingyenes, bárki részt vehet benne. A gyermekek 50 %- él is a lehetőséggel.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés hétvégén nem biztosított,de a nyári szünidőben 54 napon keresztül a hátrányos helyzetű gyermekek igénybe vehetik. A községben csak alsó tagozat működik, az összes gyermek ingyen kapja a tankönyvet

- j)* eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- k)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;
- l)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az óvodás és iskolás gyerekek ingyenes étkeznek.

A községben csak alsó tagozat működik, az összes gyermek ingyen kapja a tankönyvet.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvoda kiemelt nevelési feladata a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók feltárására és fejlesztésére, a potenciális tanulási zavarok megelőzésére – prevenciójára irányul. Célja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, az észleléses és finommotoros struktúrák intenzív támogatása a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálva.

A gyermekek fejlesztéséhez szükséges játékokat, mozgásfejlesztéshez szükséges eszközöket s más fejlesztéseket az intézmény Alapítványának bevételeiből valamint pályázatok útján elnyert összegek felhasználásával került beszerzésre. Ebben a kisebb rész Önkormányzati támogatás.

Az épület, amelyben az óvoda működik iskolának épült 1962-ben. A földszinti helyiségek átalakításával 1979-ben nyílt meg az óvoda. A gyermekmosdót két éve felújították. Néhány éve a világítás korszerűsítése is megtörtént. 2018-ra az óvoda és iskola épülete új nyílászárókat, külső szigetelést kapott, megtörtént a tető cseréje. Erre a nagy volumenű munkára pályázatok útján kívánja megteremti az anyagi fedezetet. Az óvoda-eddig sikertelenül pályáztak. Pályázati forrásból megvalósult több eszköz és felszerelés beszerzése: öltözőszekrény cseréje, szakmai könyvtár bővítése, kerti pad az udvarra, készségfejlesztő eszközök vásárlása, játék tároló és ágytároló szekrények és ágyak cseréje; informatikai eszközök beszerzése, textíliák cseréje, öltözőszekrényeinek felújítása és fejlesztő játékok beszerzése történt. Adományból jutottak audiovizuális eszközökhöz.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	0	6	28,57%
2016	0	n.a.	-
2017	0	1	3,23%
2018	0	2	6,45%
2019	0	1	2,70%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015		1	5,88%
2016		n.a.	-
2017		n.a.	-
2018		2	18,18%
2019		2	18,18%
2020		n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Héregi Óvodában 2 csoportban 45-50 gyermeket nevelnek,- Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek nincs a óvodában.

Vannak más településre eljáró gyermekek, akiket a szülők egyénileg visznek óvodába. Az óvodába más településről bejáró gyermek nincs. Az óvodában 2 óvónő és 2 dajka és 1 pedagógiai asszisztens dolgozik. Az óvónők felsőfokú oklevéllel rendelkeznek, két dajka szakképzett,.

Héregen az óvoda 06.00 és 16.00 óra között tart nyitva. A nyitva tartást a szülői igényeknek és a foglalkoztatottak munkaidejének figyelembe vételével határozzák meg. Az óvoda kiemelt nevelési feladata a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók feltárására és fejlesztésére, a potenciális tanulási zavarok megelőzésére –prevenciójára irányul. Célja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, az észleléses és finommotoros struktúrák intenzív támogatása a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálva.

Kisköztség lévén a nagycsoportosok száma 10 fő között mozog évente, a nagycsoportosok további egy év óvodában maradása 2-3 gyermeket érint.. A tankötelezettség megkezdésének halasztását és a korábbi iskolakezdést főszabály szerint az Oktatási Hivatal engedélyezi a szülő/gyám kérelmére. Az óvoda tárgyi felszereltsége jó.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	6	2
2017	2	1
2018	2	1
2019	6	1
2020	3	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

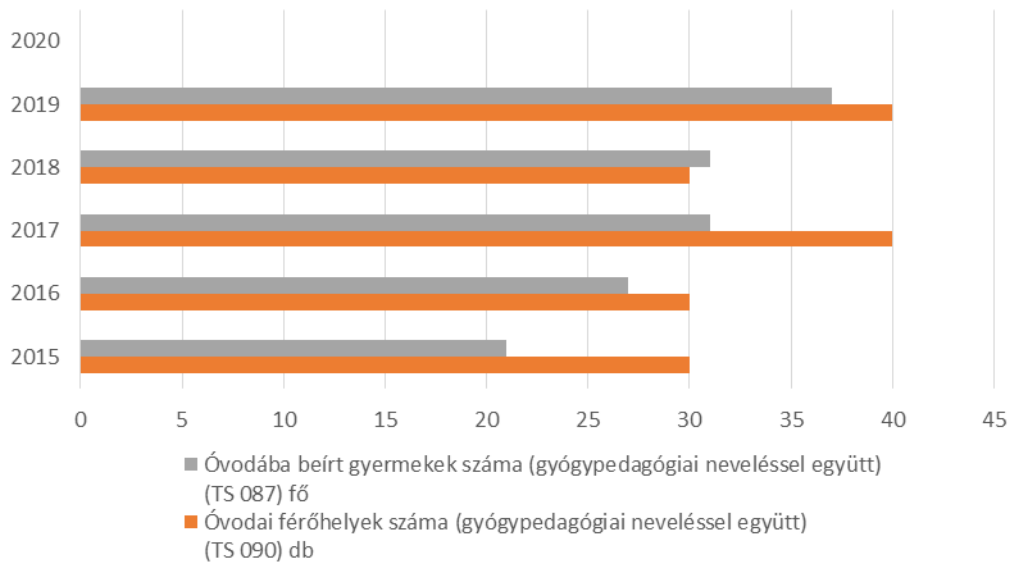
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)		
Hány településről járnak be a gyermekek (db)		
Óvodai férőhelyek száma (fő)		
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)		
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		
Gyógypedagógusok létszáma		
Dajka/gonдозónő		
Kisegítő személyzet		

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

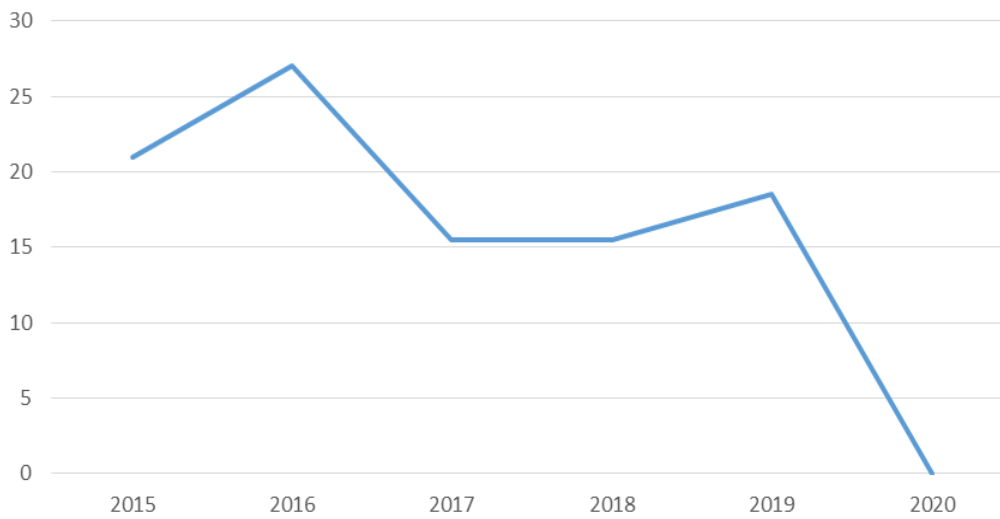
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		1	30	1	21	n.a.	n.a.	21
2016		1	30	1	27	n.a.	n.a.	27
2017		2	40	1	31	n.a.	n.a.	16
2018		2	30	1	31	n.a.	n.a.	16
2019		2	40	1	37	n.a.	n.a.	19
2020		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)

A Tarjáni Általános Iskola Héregi telephelye a Tarjáni Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában működik. A tagiskola biztosítja Héreg 1-4 év-folyamos tanulók alapfokú nevelését, oktatását. Az 5-8 évfolyamos tanulók a tarjáni általános iskolába járnak. Az SNI tanulók ellátásához szükséges szak specifikus gyógypedagógussal az iskola nem rendelkezik. A további szakszolgálati ellátásokat a 16 km-re lévő tatabányai Egységes Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja. Az ellátások igénybevétele jelentős nehézségekbe ütközik, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek szülei számára jelent komoly nehézséget. Ezért az EPSZ által biztosított szakszolgálati feladatok ellátása közül a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelés jelenleg helyben történik. Az SNI tanulók fejlesztéséhez szükséges tárgyi, eszköz feltételekkel az iskola részben rendelkezik. Az egyéni fejlesztéshez szükséges szoba az igényeknek megfelelően rendelkezésre áll. Mindezek alapján elmondható, hogy sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásának és szakzerű ellátásának a feltételei az intézményben részben adottak, a személyi feltételek külső szakemberek által megfelelően biztosítottak, de a tárgyi feltételeken javítani szükséges. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának pontos nyilvántartása fontos, ez mind az iskolák, mind az önkormányzatok érdeke, mivel ezek a gyermekek és tanulók számos támogatásra (ingyenes tankönyv, ingyenes vagy kedvezményes étkezés, támogatás kulturális rendezvényen való részvételre, ösztöndíjprogramok) is jogosultak

Az oktatás eredményességére vonatkozó adatok vizsgálata nem releváns, csak alsó tagozat működik a településen.

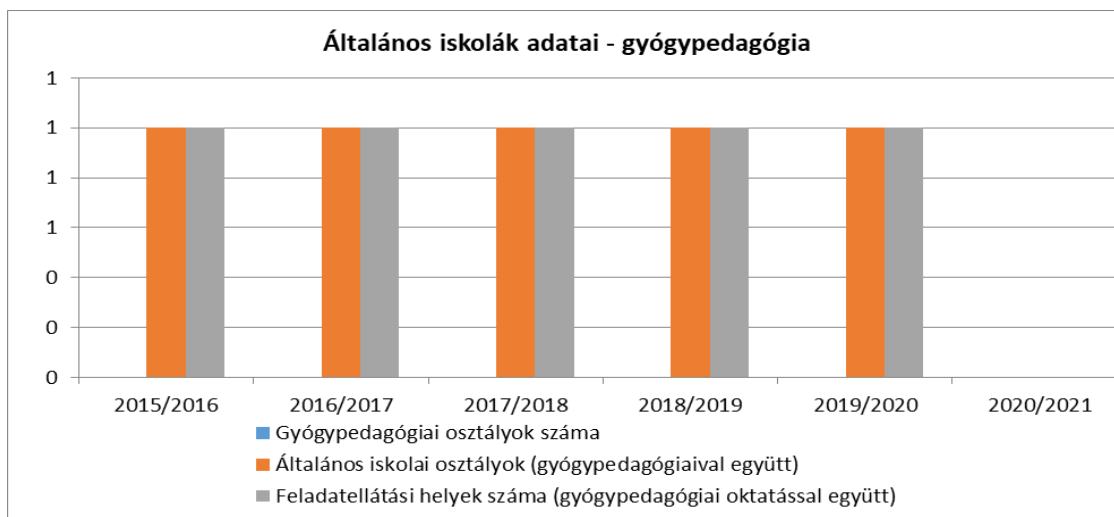
Az intézmény nevelési programjában kiemelt szerepet kap: a nemzetiségi oktatás, az SNI tanulók oktatása, differenciált haladás megvalósítása, az olvasásra nevelés.

Az iskola épülete 1962-ben épült. Az intézmény infrastruktúrája, eszközellátottsága elfogadhatónak mondható, több szaktanterem is rendelkezésre áll, az épületben van tornaszoba, számítástechnikai terem, könyvtár terem, 2007-ben orvosi szoba is kialakításra került. Az iskola épület külső felújítása 2017-ben történt meg.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	1	1	17	-
2015/2016	n.a.	1	1	14	5,88%
2016/2017	n.a.	1	1	10	-
2017/2018	n.a.	1	1	11	-
2018/2019	n.a.	1	1	11	-
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)	
	Fő	
2014/2015	n.a.	
2015/2016	n.a.	
2016/2017	n.a.	
2017/2018	n.a.	
2018/2019	n.a.	
2019/2020	n.a.	

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A községben csak egy óvoda és 1-4 osztályos általános iskola működik, hátrányos megkülönböztetés a két intézmény között nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Mivel az intézményben alsó tagozatos tanulók nevelése folyik, ezért nem lehet intézményeket összehasonlítani.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az óvodai és iskolai étkezésnél minden gyermek ingyen étkezik. Továbbá minden alsó tagozatos gyermek ingyen kapja tankönyvet.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015				n.a.
2016				12
2017				n.a.
2018				6
2019				4
2020				n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Ösztöndíj biztosítása a felsőoktatásban tanuló szociálisan rászoruló gyermekeknek	Gyermekek felsőoktatásban való részvételének biztosítása
Az iskola udvarának állapota nem megfelelő, burkolása, játszópark kialakítása, sportpálya felújítása indokolt.	A községben iskolába járó gyermekek számára is megfelelő iskolaudvar kialakítása: sportpálya felújítása, udvar burkolása, játszópark kialakítása
Az óvoda udvarán lévő játszópark cseréje és bővítése indokolt	Óvodai játszópark cseréje és bővítése
A játszótéren csak a kisgyermek számára van megfelelő játszópark, az iskolás korú gyermekek számára játszópark létesítése indokolt	A játszótéren az iskolás korú gyermekek számára játszópark kialakítása
A játszótéren indokolt kisebb játékok beszerzése (homokozó játékok, kis motorok, labdák) és számukra tároló kialakítása	A játszótéri közösségi játékok beszerzése és játéktároló kialakítása
Az óvodás gyermekeknek az udvar a füves területén nincs lehetőségük kis járművekkel (kismotor, roller, bicikli) közlekedni	Óvodai kresz park létesítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A községben található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli adatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

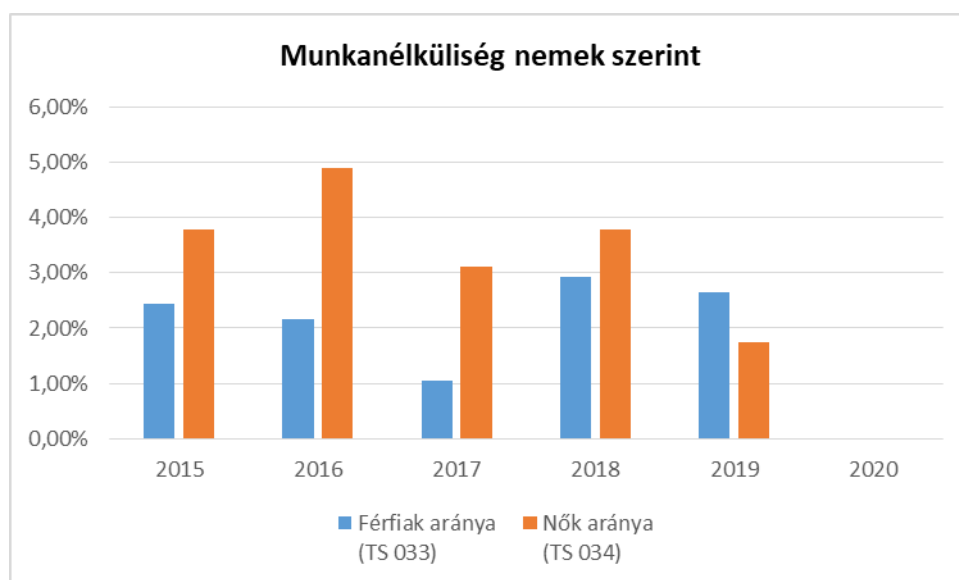
A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva.

A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,44%	3,79%	3,12%
2016	2,17%	4,89%	3,53%
2017	1,06%	3,12%	2,09%
2018	2,93%	3,79%	3,36%
2019	2,64%	1,75%	2,20%
2020	-	-	0,00%

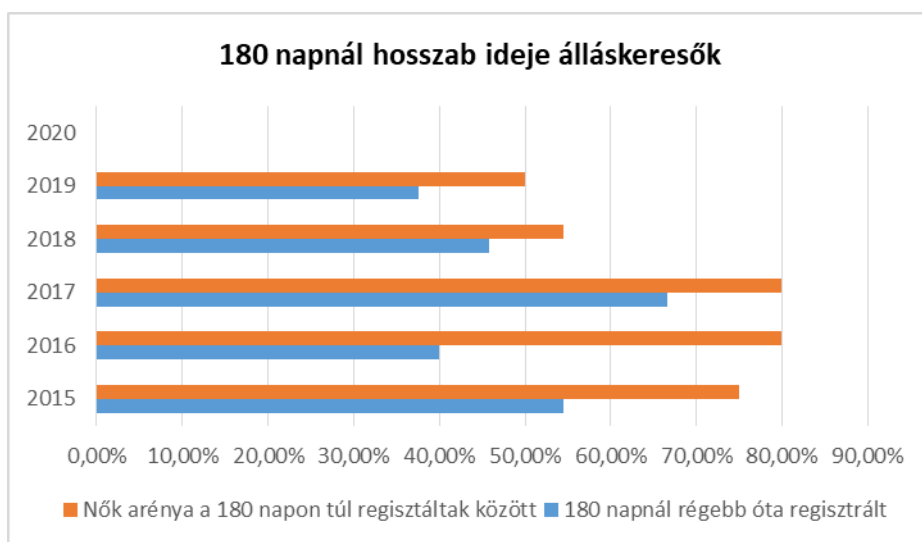
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	54,55%	75,00%
2016	40,00%	80,00%
2017	66,67%	80,00%
2018	45,83%	54,55%
2019	37,50%	50,00%
2020	-	-

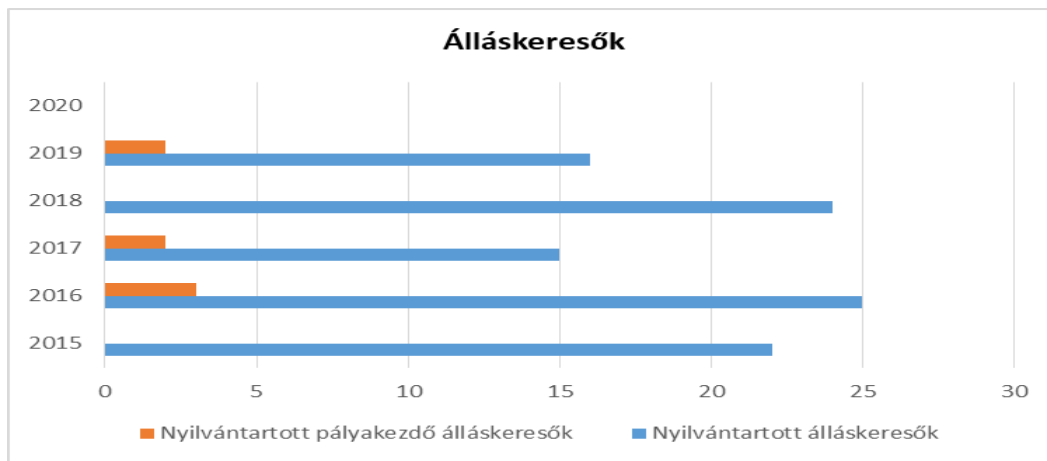
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	22	n.a.
2016	25	3
2017	15	2
2018	24	n.a.
2019	16	2
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségűek csoportja a számos rendelkezésre álló kutatás, statisztikai kimutatás alapján, továbbá már a közmegejtés szerint is a hátrányos helyzetűekhez sorolható. E téma sűrűn előkerül mindennapjainkban, akár a médián keresztül, akár hétköznapi beszélgetések során, hiszen manapság már szinte mindenki tisztában van azzal, hogy magasabb iskolai végzettség birtokában könnyebben tud elhelyezkedni

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Általában ez abban körben jellemző, ahol a munka törvénykönyve alapján foglalkoztatnak nőket, a közférában illetmény tábla alapján történik a besorolás itt nem jelentkezik bér különbség Átlagosan kevesebb munkatapasztalattal rendelkeznek, mert a nők szüléskor kimaradnak a munkapiacról

Nemek közötti különbségek egyéb jellemzőkben:

A nők rosszabbul szerepelnek versenyhelyzetben

A nők ritkábban kérnek béremelést, előléptetést

Az önbizalom és a család/munka fontosságára vonatkozó átlagosan eltérő nézetek is befolyásolják a bérkülönbséget

Túlzott magabiztosság: férfiakra inkább jellemző részvénypiaci adatok alapján

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Héregen bölcsőde és családi napközi nem működik. Férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	0,5	0	0
2016	0,5	0	0
2017	n.a.	0	-
2018	1	0	0
2019	0,5	0	0
2020	n.a.	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A településen nem jellemző, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Tatabányán érhetők el. Anyaothton, amely családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, szabadidő s tevékenység járulékos költség), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között mindösszesen 1 nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, hamar gyermeket vállaló, munkatapasztalattal nem rendelkező nők nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. Cél a szakképzettség megszervezése, képzések szervezése, továbbá ösztönzés, hogy bekerüljek a munkaügyi ellátó rendszerbe.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

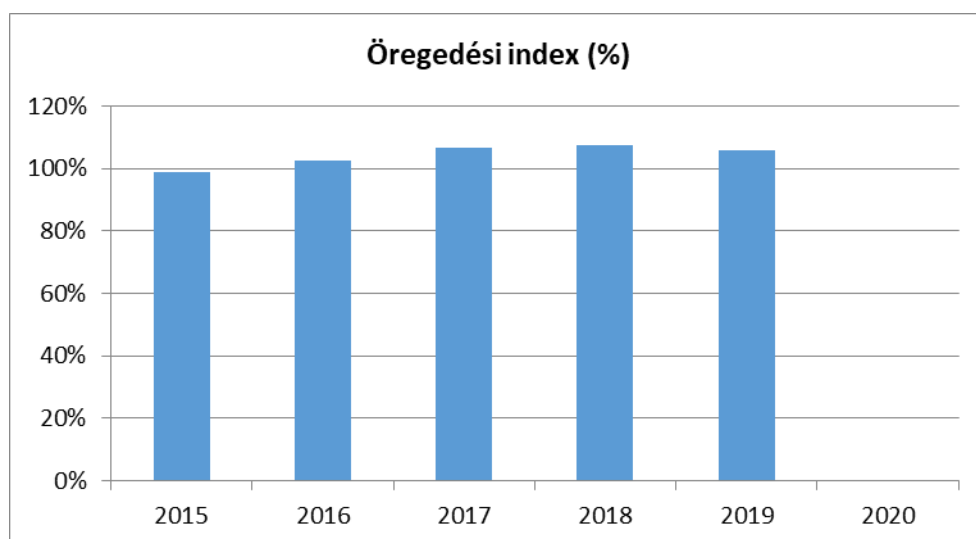
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az szomszédos települések óvodáinak szünidei nyitvatartásának összehangolása	A nők munkavállalásának könnyítése
3 év alatti gyermekek napközbeni felügyelete nem megoldott	Bölcsőde létesítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	153	155	98,71%
2016	159	155	102,58%
2017	166	156	106,41%
2018	175	163	107,36%
2019	179	169	105,92%
2020	-	-	-

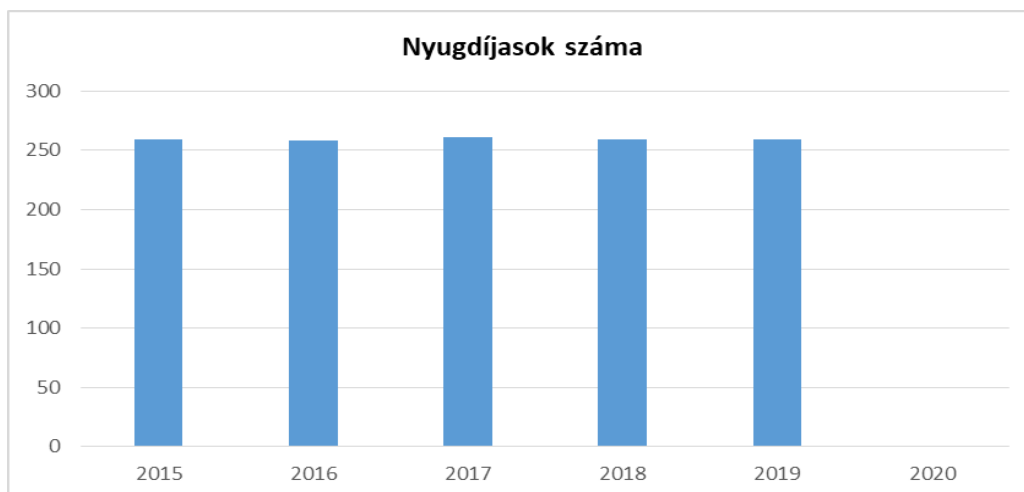
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	98	161	259
2016	98	160	258
2017	97	164	261
2018	96	163	259
2019	98	161	259
2020	n.a.	n.a.	-

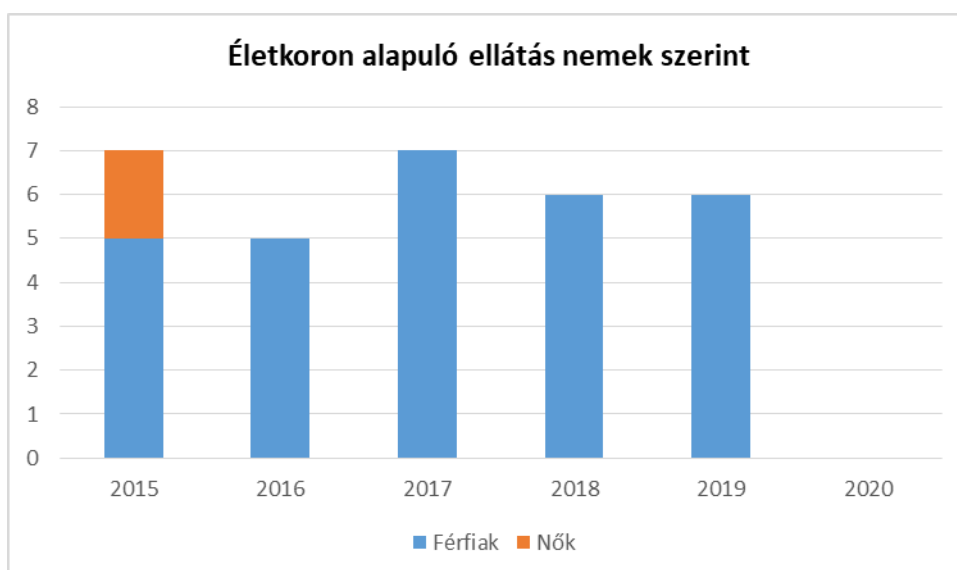
Forrás: TeIR, KSH Tstar

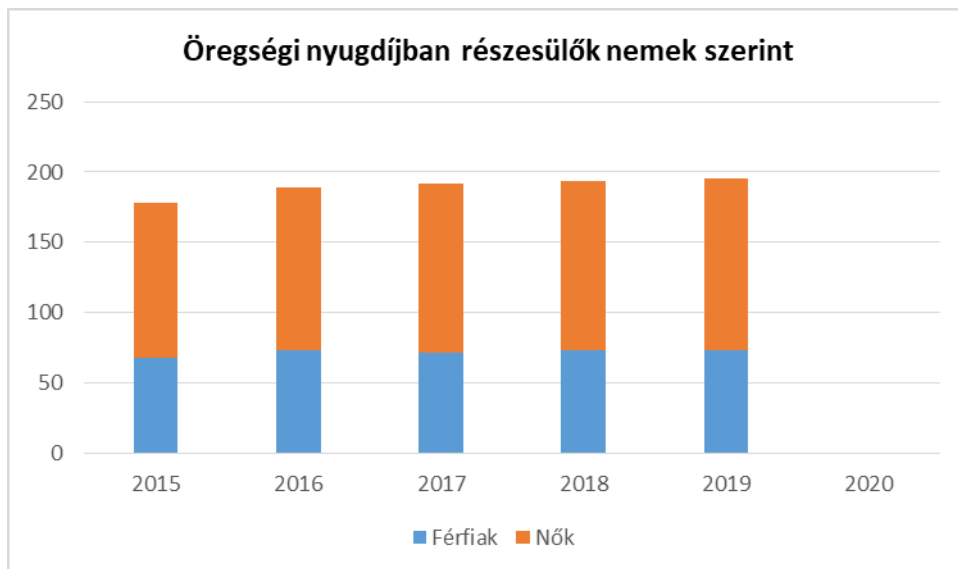

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	5	2	68	110	n.a.	17	n.a.
2016	5	n.a.	73	116	n.a.	15	n.a.
2017	7	n.a.	71	121	n.a.	14	n.a.
2018	6	n.a.	73	121	n.a.	11	n.a.
2019	6	n.a.	73	122	1	10	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek foglalkoztatása problematikus, de számottevő a fiatalokat érintő munkanélküliség is. A két probléma súlya nagyjából azonos: a fiatalok általában rugalmasabbak és hamarabb elhelyezkednek, az idősebb korosztályoknál ez nehezebb feladat. Új jelenség a munkaerőpiacon, hogy egyre nagyobb az olyan kereső, aki nem kéri nyugdíja megállapítását, bár kérhetné. Azért nem kéri, mert úgy gondolja, hogy a nyugdíjas státusz, gyengítené munkaerőpiaci pozícióját. További kedvezmény az is, hogy 50 év feletti keresőknél a második szakma elsajátítása ingyenes. A magyar gyakorlat a foglalkoztatóknak 1 éven át 50%-os járulék kedvezményt biztosít, 50 év feletti alkalmazott foglalkoztatása esetén. Számátalan „idős” munkaerőpiaci program működik hazánkban (az összes program egyharmada).

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	22	25	15	24	16	0
41-45 év (TS 042)	Fő	3	2	1	1	2	n.a.
	%	13,64%	8,00%	6,67%	4,17%	12,50%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	3	4	1	1	2	n.a.
	%	13,64%	16,00%	6,67%	4,17%	12,50%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	3	4	3	6	2	n.a.
	%	13,64%	16,00%	20,00%	25,00%	12,50%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	4	2	n.a.	2	2	n.a.
	%	18,18%	8,00%	-	8,33%	12,50%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	3	5	4	1	n.a.
	%	4,55%	12,00%	33,33%	16,67%	6,25%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősebb korosztály már 50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

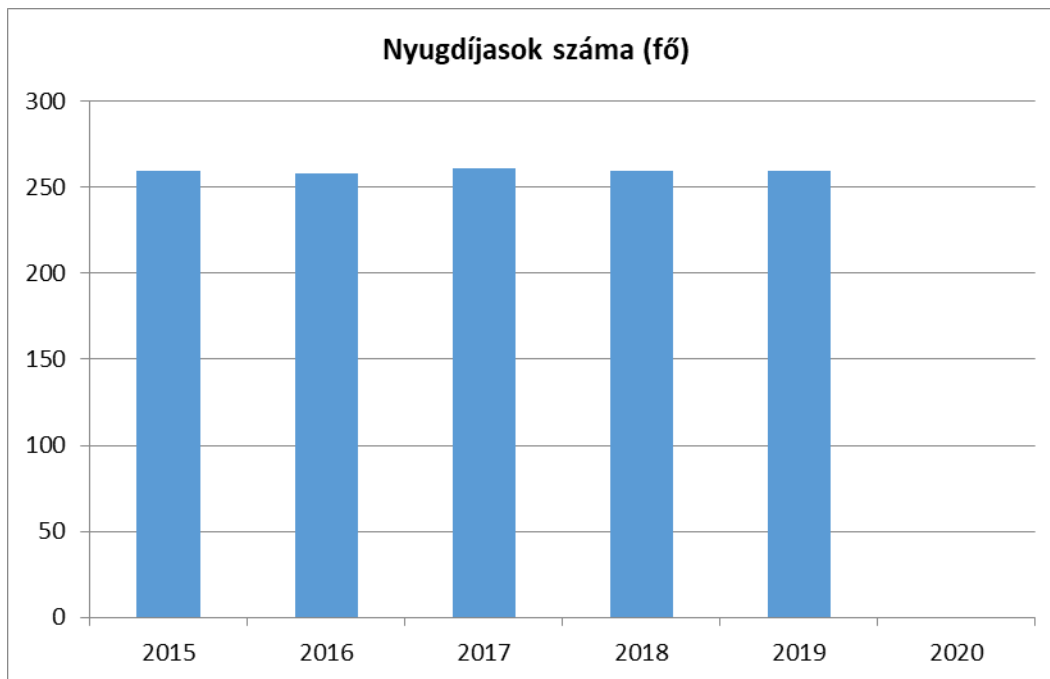
A szociális alapszolgáltatások közül a településen elérhető az étkeztetés, a jelzőrendszeres segítségnyújtás és a házi segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is.

A településen működik házi orvosi praxis. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére a legközelebb Tatabányán van lehetőség.

Az idősebb korosztály problémáinak feltárására elengedhetetlenül szükséges egy az idősekkel foglalkozó adatbázis létrehozása.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	98	161	259
2016	98	160	258
2017	97	164	261
2018	96	163	259
2019	98	161	259
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	153	n.a.	n.a.	20
2016	159	n.a.	n.a.	22
2017	166	n.a.	1	21
2018	175	n.a.	1	27
2019	179	n.a.	n.a.	28
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Összességében elmondható, hogy a férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma.

Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

Sajnos a településen nagyon kicsi az elhelyezkedés esélye. A pár intézményünkön kívül nagyon kevés a munkahely. Az aktív korúaknak is kicsi az esélye az elhelyezkedésre, így hátrében szorul az idősebb korosztály.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Működik Nyugdíjas Klubja, ami hosszú évek óta aktív idősekből áll. A klubba azokat a nyugdíjasokat várják, akik társaságra és programokra vágynak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni.

Rendszeres kirándulásokat szerveznek az ország minden részére, Lovas napon – falu napon minden alakommal emelik a rendezvény színvonalát, házias ételeket készítenek, (rétes, lángos,

palacsinta, tócsi), hagyományos süteményeket sütnek, zenés programokat szerveznek (Farsangi bál), színdarabokat adnak elő. Születésnapokat, névnapokat, nótaköröket tartanak. Összességében az idős korosztály aktívan él a községben.

A községben havonta –kéthavonta a Hagyományörző Egyesület színházlátogatást szervez Budapestre és Tatabányára külön buszjáráttal, ahol minden érdeklődőt szeretettel várnak. Az általános iskolában működik a könyvtár, heti három alkalommal tart nyitva. Mivel szoros együttműködésben van a Tatabányai megyei Könyvtárral a nálunk nem fel lelhető könyveket igény szerint rendelkezésünkre bocsájtják. A településen két egyházfelekezet él.

c) idősök informatikai jártassága;

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

Az iskola Könyvtárában lehetőség van a művelődésen kívül internet használatára is.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A községben a házi orvos kézi gyógyszerért működtetett, itt azonnal megkapják a gyógyuláshoz szükséges gyógyszereket. Minden 70 év feletti személyt a polgármester postai küldeményben köszönt. Minden évben köszöntjük az időseket az Idősek napja című rendezvényen a Kultúrotthonban, továbbá évente egészségügyi szűrést tartunk ahol nem csak az idősek de a falu lakossága is részt vehet. Vérvételi lehetőség nyílik minden második szerdán az Orvosi rendelőben ahonnan elszállítják a vért Tatabányai Szent Borbála kórházba elemzésre és a leletet megküldik a rendelőbe elektronikus úton.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idős korosztály támogatása	minél többen jussanak tartós élelmiszer-somaghoz
Idősek számára program szervezése	Idősek számára programok szervezése az elmagányosodás ellen, a közösségi kapcsolatok erősítése érdekében
Nyomtatványok kitöltéséhez, ügyintézéshez való utazáshoz segítség	Idősek ügyintézésének megkönnyítése, busz beszerzése
Időskorúak nyilvántartásának létrehozása	Hiánytalan nyilvántartás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

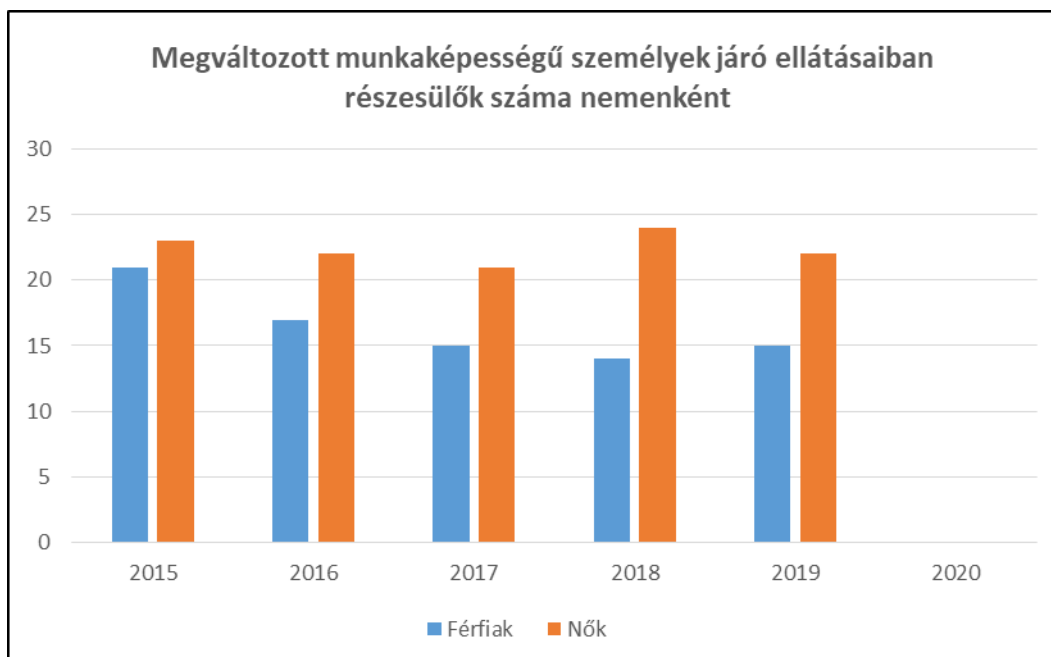
Fontos, hogy a fogyatékossgal élő emberek számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, és kistérségi szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgal élő ember –azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-almozottan fogyatékos emberek –speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás-vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	21	23	44
2016	17	22	39
2017	15	21	36
2018	14	24	38
2019	15	22	37
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen a vállalkozások és az önkormányzat foglalkoztatásában nincsenek lehetőségek. Több alkalommal kezdeményezés történt szociális szövetkezet létrehozására, ami hivatott volna a többek között a fogyatékosok foglalkoztatására.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Szociális szolgáltatásokat ellátó helyi intézmény nincs a község területén.

A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató szociális szolgáltatások az étkeztetés, a helyi konyhát üzemeltető vállalkozó napi szinten hétfőig is házhoz szállítja a meleg ételt. A házi jelzőrendszer és a családsegítés jól működik a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzübeli és természetbeni ellátásának igénylése a járási hivatalokhoz került, 2013. január 01. napjával. Ilyen az ápolási díj, a Közgyógyellátás. A parkolási igazolvány és a gépkocsi szerzési kedvezményt is Tatabányán lehet igénybe venni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az egészségügyi intézmények, művelődési ház, Önkormányzat akadálymentessége megoldott, de az iskola az óvoda épületének teljes, valamint a posta akadálymentesítése, nem megoldott.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A művelődési ház, és a sportpálya, lakóépületek ételmeiszter üzletek akadálymentesen megközelíthetőek, fizikai akadálymentesítő eszközök nem állnak a rendelkezésünkre (lift, vakvezető sáv, hangos tájékoztatás)

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen a járdák, parkok akadálymentesek

- f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%os. Az egészségügyi intézmények az önkormányzati hivatal, és a művelődési ház akadálymentessége megoldott, de az iskola az óvoda épületének teljes akadálymentesítése nem megoldott. A gondot a posta megközelítése jelenti. Tíz magas lépcső vezet az épülethez, ami elég keskeny is.

A szociális alapszolgáltatások közül Héregen elérhető a családsegítés, az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás. A település méretéből adódóan a fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott, legközelebb Tatabányán vehető igénybe ezek a szolgáltatások.

Az óvodai nevelést az Önkormányzat saját fenntartású intézményével oldja meg, míg az általános iskolai oktatást, logopédiai ellátást, az iskolai napközit és a testnevelést Klebelsberg Központ a Tarjáni Német Nemzetiségi Önkormányzat oldja meg

A Speciális Általános és Szakiskola Tatabányán Iskola, hogy gyógypedagógiai ellátást biztosítson azon gyermekek számára, akiknek lakóhelyén –a kisebb falvakban, településeken –nincsenek meg az oktatás speciális feltételei. Az intézmény fogadja az értelmileg akadályozott gyermekeket is.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A pozitív diszkrimináció, hátrányt csökkentő megkülönböztetés nincs, az orvosi rendelő akadálymentes, a gyógyszerek a rendelőben beszerezhetőek, a rendelő elérhető látás és hallásszervi betegek részére is.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők helyzetéről nem rendelkezünk információval	Fogyatékosok nyilvántartása, információgyűjtés a problémák feltárásához
Akadálymentesítés csak részben megoldott	Teljes körű akadálymentesítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Héreg községben **nemzetiségi önkormányzat nem működik.**

2013. évben alakult a Héregi Roma és Civil Egyesület, ennek célja a roma hagyományok és cigányzene ápolása, valamint bekapcsolódás a község kulturális programjaiba

Héregen mindössze néhány civil szervezet működik de erős az összefogás, példaértékű a civilek jelenléte a település kulturális, művelődési életében. Számos falusi rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek.

ÖNKÉNTES TÚZOLTÓ EGYESÜLET 1912-ben alakult, és azóta is folyamatosan működik.

A Baráti Lovas kör működik a településen, minden évben megrendezik a héregi lovas napokat ahová az ország minden részéről érkeznek érdeklődők.

Nyugdíjas klub, közel 35 éve működik, sok színes programokkal színesítik a község életét, minden nemzeti ünnepen aktívan részt vesznek.

A Hagyományörző Egyesület működésének egyik célja a hagyományok életre keltése, felidézése, ápolása, tovább adása a fiatalabb generációknak. A Fialat Házások Klubja több helyi esemény aktív résztvevői, segítik a rendezvények megszervezését, lebonyolítását.

Vöröskereszt, minden évben két alkalommal rendszeres véradásokat szervez, továbbá részt vesz idősek napjának megszervezésében.

Az **Karitás** csoport több éve tevékenykedik, ruha ruhagyűjtéseket szervez, A Szent Erzsébet Karitás szervezésével évente több alkalommal élelmiszer csomagokkal segíti a hátrányos helyzetben lévő embereket.

A Héregért Egyesület 2021-ben alakult a korábbi Héregi Nőegylet tagjainak kezdeményezésére. A helyi kulturális élet meghatározó résztvevői és szervezői. A hagyományok ápolása és a kulturális programok mellett megvalósították a helyi termelői piacot és kézműves vásárt.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kis település vagyunk ezért társulásban látjuk el a kötelező feladataink egy részét. A felső tagozatos oktatás 5-8 osztályig Tarján községgel biztosított.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot is társulás formájában látjuk el a TJ ESZI Család és Gyermekjóléti Központtal.

A civil szervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzati szervezetek együttműködése zavartalan.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi önkormányzat nem működik a községben, csak roma civil szervezet alakult 2013. második negyedévében azért, hogy megőrizték hagyományait. A településen együttműködik az Önkormányzat

Egyházak a civil szervezetek, így a hagyományőrzők, nyugdíjas klub stb... A községi rendezvényeket falunap, lovas nap , karácsonyi koncert közösen szervezik és bonyolítják.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Héreg testvértelepülési kapcsolatot tart fenn Imely és Nyírágó (szlovák) településekkel

A **Karitás** csoport 10 éve tevékenykedik, ruha ruhagyűjtéseket szervez, A Szent Erzsébet Karitás szervezésével évente több alkalommal élelmiszer csomagokkal segíti a hátrányos helyzetben lévő embereket.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For profit szervezet nincs a településen.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

ISKOLA, ÓVODA, CSALÁSSEGÍTŐ, KARITÁSZ, VÖRÖSKERSZT, HAGYOMÁNYÖRZŐ
VÉLEMÉNYKÉRÉS FÓRUMSZERVEZÉS A HEP sablon munkaanyag elkészítése, illetve a
következtetések levonásának áttekintése közösen.

*b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek
visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e
HEP Fórumot.*

A település honlapján az anyag előrehaladásáról folyamatosan tájékoztatást adunk és észrevételi
lehetőséget biztosítunk

*c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles
határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF
esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi,
honlapján megjelenti*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Település	egészségvédelemmel kapcsolatos programok hiánya	Lakosság tájékoztatása a megelőző szűrések fontosságáról, szűrővizsgálatok szervezése, prevenciós programok, egészséges életmód népszerűsítése
	Évente családi nap szervezése	Családi nap szervezésével a közösségi élet és kapcsolatok ápolása, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára
	Rászoruló családok részére jelenleg nem biztosított a baba-mama ruha börze	Rászoruló olcsó ruházathoz juttatása, közösségi kapcsolatok erősítése
	Az utak állapota nem megfelelő.	A település úthálózatának javítása
	Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes. A járdaburkolatok töredezettek, hiányosak.	Meglévő járdák felújítása, új járdák építése
	A csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása indokolt, egyes helyeken kiépítés szükséges.	Csapadékvíz elvezetést szolgáló hálózat felújítása, árkok tisztítása, mélyítése
	Művelődési Ház energetikailag nem elég korszerű, belső állapota nem megfelelő	Művelődési Ház energetikai korszerűsítése, belső felújítása
	Tűzoltó szertár külső-, belső állapota nem megfelelő	Tűzoltó szertár épületének külső-, belső felújítása
	A ravatalozó állapota nem megfelelő	Ravatalozó felújítása
	Szabadtéri színpad állapota nem megfelelő	Szabadtéri színpad felújítása, tetőfedése létesítése
	Hagyományőrző programok megrendezéséhez szüksége forrás hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése
	Testvér-települési kapcsolatok	Testvér-települési kapcsolatok

	<p>fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány</p> <hr/> <p>A közbiztonság érzetének növelése térfigyelő kamerarendszer kiépítésével</p> <hr/> <p>A lakosság környezettudatosságot érintő ismereteinek bővítése indokolt</p> <hr/> <p>A település közigazgatási területén illegálisan lerakott szemét felszámolása nem megoldott, mennyisége folyamatosan nő.</p> <hr/> <p>A településen nem megoldottak a falugondnoki feladatok ellátása</p> <hr/> <p>A településen valamint a település és a szomszédos települések között sokan közlekednek kerékpárral, kerékpárút kialakítása indokolt</p>	<p>fenntartása</p> <hr/> <p>Térfigyelő kamerarendszer kiépítése</p> <hr/> <p>A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése</p> <hr/> <p>A település közigazgatási területén az illegális szemét felszámolása, az illegális szemétkerítés megszüntetése, a lakossággal a megfelelő hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás ismertetése</p> <hr/> <p>Falugondnok működése a településen</p> <hr/> <p>A településen, valamint a település és a szomszédos települések között kerékpárút-hálózat kialakítása</p>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Az aktív korú munkanélküliek közcélú foglalkoztatásának nagyobb hatásfokú kihasználása</p> <hr/> <p>Külterületen élők életkörülményeinek javulása, külterületi utak felújítása, aszfaltozása, kommunális hulladék rendszeres begyűjtése szolgáltató által</p>	<p>Közmunka program hatékonyságának növelése</p> <hr/> <p>Pályázati forrás keresése külterületi utak felújításához, utak felújítása, kommunális hulladék begyűjtésének megszervezése</p>
Gyermekek	<p>Ösztöndíj biztosítása a felsőoktatásban tanuló szociálisan rászoruló gyermekeknek</p> <hr/> <p>Az iskola udvarának állapota nem megfelelő, burkolása, játszópark kialakítása, sportpálya</p> <hr/> <p>Az óvoda udvarán lévő játszópark cseréje és bővítése indokolt</p> <hr/> <p>A játszótéren csak a kisgyermek számára van megfelelő játszópark, az iskolás korú gyermekek számára játszópark létesítése indokolt</p>	<p>Gyermekek felsőoktatásban való részvételének biztosítása</p> <hr/> <p>A községben iskolába járó gyermekek számára is megfelelő iskolaudvar kialakítása: sportpálya felújítása, udvar</p> <hr/> <p>Óvodai játszópark cseréje és bővítése</p> <hr/> <p>A játszótéren az iskolás korú gyermekek számára játszópark kialakítása</p>

Idősek	Idős korosztály támogatása	Minél többen jussanak tartós élelmiszercsomaghoz
	Idősek számára program szervezése	Idősek számára program szervezése
	Nyomtatványok kitöltéséhez, ügyintézéshez való utazáshoz segítség Időskorúak nyilvántartásának létrehozása	Idősek ügyintézésének megkönnyítése, busz beszerzése Hiánytalan nyilvántartás
Nők	A szomszédos települések óvodáinak szünidei nyitvatartásának összehangolása 3 év alatti gyermekek napközbeni felügyelete nem megoldott	A nők munkavállalásának könnyítése Bölcsőde létesítése
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők helyzetéről nem rendelkezünk információval Akadálymentesítés csak részben megoldott	Fogyatékosok nyilvántartása, információgyűjtés a problémák feltárásához Teljes körű akadálymentesítés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Település	Egészségnap megszervezése a településen prevenció célból Családi nap szervezése Baba-mama börze Úthálózat javítása Járdák állapota Csapadékvíz elvezetés Művelődési Ház felújítása Tűzoltó szertár felújítása Ravatalozó felújítása Szabadtéri színpad felújítása, fedettség megépítése Hagyományőrző programok szervezése Testvér-települési kapcsolatok erősítése Térfigyelő kamerarendszer kiépítése Környezettudatosság erősítése Illegális szemét felszámolása, illegális szemét lerakásának megakadályozása Falugondnok Kerékpárút kialakítása	polgármester, háziorvos Önkormányzat, civil szervezetek Önkormányzat, Védőnő Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Önkormányzat, Tűzoltó Egyesület Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Önkormányzat, civil szervezetek Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Polgármester, civil szervezetek Polgármester, civil szervezetek Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző

Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása Külterületen élők életkörülményeinek javítása	polgármester, munkaügyi kirendeltség Polgármester, jegyző
Gyermekek	Felsőoktatásban tanulók támogatása Iskola udvarának fejlesztése Az óvoda udvarának felújítása Játszótér bővítése	Önkormányzat, Szociális és Egészségügyi Bizottság Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző Polgármester, jegyző
Idősek	Élelmiszer csomag osztás megszervezése Idősek Napja Rászoruló idősek ügyintézéséhez segítségnyújtás Adatbázis létrehozása	Önkormányzat Önkormányzat, Civil szervezetek Családsegítő, önkormányzat Önkormányzat
Nők	Nyári szünidő alatti óvodai nyitvatartás szomszéd településsel való összehangolása Bölcsőde létesítése	Óvodavezető, Önkormányzat Polgármester, jegyző
Fogyatékkal élők	Adatbázis létrehozása Akadálymentesítés	Önkormányzat Polgármester, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a korábbi évek gyakorlata szerint éljenek együtt a település lakóival.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne jelenjenek meg településünkön.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek részére a települési átlag életszínvonalához való felzárkózását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek közötti életszínvonal különbség csökkenésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkanélküliség csökkenését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Egészségnap megszervezése a településen prevenció célból	egészségvédelemmel kapcsolatos programok hiánya	Lakosság tájékoztatása megelőző szűrővizsgálatok fontosságáról, szervezése, prevenció programok, egészséges életmód népszerűsítése	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Igényfelmérés, kérdőív összeállítás és szakemberek meghívása szponzorok felkutatása, pályázati lehetőségek keresése	polgármester, háziorvos	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Folyamatos	részvevők száma, gyakoriság, megtartása, látogatottság növelése	pályázati, önkormányzati, valamint humán erőforrás (orvosok)	3 év, pályázati támogatás, költségvetés felhasználásával	---
2	Családi nap szervezése	Évente családi nap szervezése	Családi nap szervezésével a közösségi élet és kapcsolatok ápolása, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Igényfelmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, programok szervezése, szervezetek bevonása civil	Önkormányzat, civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Folyamatos	Részvevők száma évről évre növekszik	önkormányzati és pályázati erőforrás, humán erőforrásként civil szervezetek bevonása	Évente legalább egy önkormányzati pályázati és civil támogatással	---
3	Baba-mama börze	Rászoruló családok részére jelenleg nem biztosított a baba-mama ruha börze	Rászoruló családok ruházathoz juttatása, közösségi kapcsolatok erősítése	Költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Rászoruló családok számára baba-mama börze szervezése, kísérő programokkal	Önkormányzat, Védőnő	2024. 12. 31. (kedd)	Részvevők és programok száma	Az önkormányzat biztosítja a technikai hátteret	folyamatos, évente legalább egy alkalommal történő megszervezése az önkormányzat segítségével	---
4	Úthálózat javítása	Az utak állapota nem megfelelő.	A település úthálózatának javítása	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030	Pályázati forrás keresése, pályázati dokumentáció elkészítése, település úthálózatának javítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított utak mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés	Folyamatos	---
5	Járdák állapota	Járdák állapota nem megfelelő	Meglévő járdák	Pályázati	---	Pályázati forrás	Polgármester,	2024. 12. 31.	Felújított járdák	Pályázati forrás,	Folyamatos	---

		megfelelő, több helyen balesetveszélyes. A járdaburkolatok töredezettek, hiányosak.	felújítása, új járdák építése	dokumentáció, költségvetési koncepció		keresése, járdák felújítása és építése	jegyző	(kedd)	mennyisége	költségvetés		
6	Csapadékvíz elvezetés	A csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása indokolt, egyes helyeken kiépítés szükséges.	Csapadékvíz elvezetést szolgáló hálózat felújítása, árkok tisztítása, mélyítése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Környezetvédelmi Program	Pályázati forrás keresése, csapadékvíz elvezető hálózat megfelelő kiépítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	A csapadékvíz elvezető hálózat felújított, kiépített szakaszainak száma	Pályázati forrás, költségvetés	Folyamatos	---
7	Művelődési Ház felújítása	Művelődési Ház energetikailag nem elég korszerű, belső állapota nem megfelelő	Művelődési Ház energetikai korszerűsítése, belső felújítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Pályázati forrás keresése, Művelődési Ház energetikai korszerűsítése, belső felújítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Energetikai korszerűsítés és felújítás mértéke	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	---
8	Tűzoltó szertár felújítása	Tűzoltó szertár külső-, belső állapota nem megfelelő	Tűzoltó szertár épületének külső-, belső felújítása	Pályázati dokumentáció, költségvetés	---	Pályázati forrás keresése, Tűzoltó szertár külső-, belső felújítása	Önkormányzat, Tűzoltó Egyesület	2024. 12. 31. (kedd)	Felújítás mértéke	Pályázati forrás	3 év	---
9	Ravatalozó felújítása	A ravatalozó állapota nem megfelelő	Ravatalozó felújítása	Pályázati dokumentáció	---	Pályázati forrás keresése, ravatalozó felújítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Felújítás mértéke	Pályázati forrás	3 év	---
10	Szabadtéri színpad felújítása, fedettség megépítése	Szabadtéri színpad állapota nem megfelelő	Szabadtéri színpad felújítása, tetőfedése létesítése	Pályázati dokumentáció	---	Pályázati forrás keresése, szabadtéri színpad korszerűsítése, tető építése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Szabadtéri színpad korszerűsítésének mértéke	Pályázati forrás	3 év	---
11	Hagyományőrző programok szervezése	Hagyományőrző programok megrendezéséhez szüksége forrás hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Pályázati forrás keresése a meglévő hagyományos rendezvények és új programok megszervezéséhez, pályázati dokumentáció készítése, rendezvények megszervezése	Önkormányzat, civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd)	Rendezvények száma	Pályázati forrás, költségvetés, önkormányzati és civil szervezeti humán erőforrás	Folyamatos	---
12	Testvér-települési kapcsolatok erősítése	Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása	Pályázati dokumentáció	---	Pályázati forrás keresése Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez, pályázati dokumentáció	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Programok száma	Pályázati forrás, humán erőforrás	3 év	---

						készítése, programok szervezése						
13	Térfigyelő kamerarendszer kiépítése	A közbiztonság érzetének növelése térfigyelő kamerarendszer kiépítésével	Térfigyelő kamerarendszer kiépítése	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia	Pályázati forrás keresése, térfigyelő kamerarendszer kiépítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Térfigyelő kamerák száma	Pályázati forrás, költségvetés, humán erőforrás (informatikus)	3 év	---
14	Környezettudatosság erősítése	A lakosság környezettudatosságát érintő ismereteinek bővítése indokolt	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Környezetvédelmi Program Fenntartható Fejlődés Keretrendszer	Rendezvényeken környezettudatos életmódról ismeretterjesztés, szemétkyűjtő akció, zöldítési program	Polgármester, civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd)	Környezettudatos életmódot folytató lakosság száma	Pályázati forrás, költségvetés, civil szervezetek humán erőforrása	Folyamatos	---
15	Illegális szemétfelszámolása, illegális személerakásának megakadályozása	A település közigazgatási területén illegálisan lerakott szemétfelszámolása nem megoldott, mennyisége folyamatosan nő.	A település közigazgatási területén az illegális szemétkiirtás, az illegális szemétkiirtás megszüntetése, a lakossággal a megfelelő hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás ismertetése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Környezetvédelmi Program	Pályázati forrás segítségével az illegális szemétfelszámolása, a lakosság számára a környezettudatos hulladékkezelés ismertetése	Polgármester, civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd)	Illegális szemétfelszámolások mennyisége a településen	Pályázati forrás, költségvetés, humán erőforrás	Folyamatos	---
16	Falugondnok	A településen nem megoldottak a falugondnoki feladatok	Falugondnok működése településen	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Pályázati forrás keresése, falugondnok alkalmazása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Falugondnok által ellátott lakosság száma	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	---
17	Kerékpárút kialakítása	A településen, valamint a település és a szomszédos települések között sokan közlekednek kerékpárral, kerékpárút kialakítása indokolt	A településen, valamint a szomszédos települések között kerékpárút-hálózat kialakítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Igényfelmérés a kerékpárút nyomvonalával kapcsolatban, pályázati forrás keresése, kerékpárutak megépítése, kialakítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Megépült kerékpárutak mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	---
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása	az aktív korú munkanélküliek közcélú foglalkoztatásának nagyobb határfokú kihasználása	közmunka program hatékonyságának növelése	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	munkanélküliek számának felmérése, visszavezetése a munka világába, közfoglalkoztatottak alkalmazása	polgármester, munkaügyi kirendeltség	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Folyamatos	minél több munkanélküli foglalkoztatottak száma	önkormányzati, állami támogatás, munkaeszközök biztosítása	folyamatos, önkormányzati, állami támogatás	---

2	Külterületen élők életkörülményeinek javítása	Rossz külterületi utak, a kommunális hulladék begyűjtése nem megoldott	Külterületen élők életkörülményeinek javulása, külterületi utak felújítása, aszfaltozása, kommunális hulladék rendszeres begyűjtése szolgáltató által	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati forrás keresése külterületi utak felújításához, utak felújítása, kommunális hulladék begyűjtésének megszervezése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított utak mennyisége, kommunális hulladék begyűjtésének megvalósulása	Pályázati erőforrás, költségvetés, humán erőforrás	3 év	---
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Felsőoktatásban tanulók támogatása	Ösztöndíj biztosítása a felsőoktatásban tanuló szociálisan rászoruló gyermekeknek	Gyermekek felsőoktatásban való részvételének biztosítása	Fiatalkorúak nyilvántartása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Bursa pályázaton ösztöndíj biztosítása	Önkormányzat, Szociális és Egészségügyi Bizottság	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve	Minél több szociálisan rászoruló fiatal továbbtanulása	pályázati, önkormányzati	folyamatos, pályázati és önkormányzati támogatással	---
2	Iskola udvarának fejlesztése	Az iskola udvarának állapota nem megfelelő, burkolása, játszókialakítása, sportpálya felújítása indokolt.	A községben járó iskolába járó gyermekek számára megfelelő iskolaudvar kialakítása: sportpálya felújítása, burkolása, játszókialakítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati forrás keresése, az iskolaudvarának burkolása, játszókialakítása, sportpálya felújítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított iskolaudvar, megfelelő sportpálya, játszókialakítása	Pályázati forrás	3 év	---
3	Az óvoda udvarának felújítása	Az óvoda udvarán lévő játszókialakítás cseréje és bővítése indokolt	Óvodai játszókialakítás cseréje és bővítése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati forrás keresése, pályázati dokumentáció készítése, játszókialakítás felújítása és bővítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított és bővített játszókialakítás	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	---
4	Játszótér bővítése	A játszótéren csak a kisgyermek számára van megfelelő játszókialakítás, az iskolás korú gyermekek számára játszókialakítás indokolt	A játszótéren az iskolás korú gyermekek számára játszókialakítása	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati forrás keresése, játszókialakítás bővítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Iskolás korosztály számára is megfelelően kialakított játszótér	Pályázati forrás	3 év	---
5	Óvodai kresz park létesítése	Az óvodás gyermekeknek az udvar füves területén nincs lehetőségük kis járművekkel (kismotor, roller,	Óvodai kresz park létesítése	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati forrás keresése, kresz park létesítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Kresz park létesítése	Pályázati forrás	3 év	---

		bicikli) közlekedni											
6	Játszótéri játékok beszerzése és tároló kialakítása	A játszótéren indokolt kisebb játékok beszerzése (homokozó játékok, kis motorok, labdák) és ezek számára tároló kialakítása	Játszótéri játékok beszerzése és tároló kialakítása	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati forrás keresése, játszótéri játékok beszerzése és tároló kialakítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Játszótéri közösségi játékok és tároló	Pályázati forrás	3 év	---	
III. A nők esélyegyenlősége													
1	Nyári szünidő alatti óvodai nyitvatartás szomszéd településsel való összehangolása	Az szomszédos települések óvodáinak szünidei nyitvatartásának összehangolása	A nők munkavállalásának könnyítése	Működési terv	---	Egyeztetés az intézményvezetőkkel, valamint az óvodák nyitvatartásának összehangolása a szünidőben	Óvodavezető, Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve	A nők foglalkoztatásának növekedése	állami, önkormányzati	folyamatos	---	
2	Bölcsőde létesítése	3 év alatti gyermekek napközbeni felügyelete megoldott	Bölcsőde létesítése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Igények felmérése, pályázati forrás keresése, bölcsőde létesítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	megépült és üzemelő bölcsőde	Pályázati forrás, költségvetés, humán erőforrás (bölcsődei nevelők)	3 év	---	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Élelmiszer csomag osztás megszervezése	Idős korosztály támogatása	minél többen jussanak tartós élelmiszer csomaghoz	helyi rendelet	Idősügyi Nemzeti Stratégia	élelmiszer csomag osztás megszervezése a 60 év felettiek számára	önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Folyamatos	támogatottak körének bővítése	önkormányzati, pályázati erőforrás	folyamatos, évente legalább egy alkalommal csomag osztás, önkormányzati és pályázati támogatással	---	
2	Idősek Napja	Idősek számára program szervezése	Idősek számára programok szervezése az elmagányosodás ellen, a közösségi kapcsolatok erősítése érdekében	Idősek nyilvántartása	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idősek napja szervezése, csomagok osztása, programok szervezése	Önkormányzat, Civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Folyamatos	Résztevők és programok száma	pályázati, önkormányzati és civil erőforrás	foylamatos, évente egy alkalom önkormányzati, pályázati és civil támogatással	---	
3	Rászoruló idősek ügyintézéséhez segítségnyújtás	Nyomtatványok kitöltéséhez, ügyintézéshez való utazáshoz segítség	Idősek ügyintézésének megkönnyítése, busz beszerzése	Idősek nyilvántartása, pályázati dokumentáció	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Nyomtatvány kitöltéshez fizikai segítség, magyarázat csatolása hivatali nyomtatványhoz, pályázati támogatás felkutatása, busz beszerzése	Családsegítő, önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve	Idősek egyre nagyobb számban veszik igénybe a segítséget	önkormányzati (humán és technikai) és pályázati támogatás	folyamatos	---	
4	Adatbázis	Időskorúak	Hiánytalan	Személyi és	---	Kérdőívek	Önkormányzat	2024. 12. 31.	Hiánytalan	A humán és a	folyamatos	---	

	létrehozása	nyilvántartásának létrehozása	nyilvántartás	lakcímnnyilvántartás		készítése, feldolgozása, nyilvántartás kialakítása		(kedd) Elvégezve	nyilvántartás	technikai erőforrást az önkormányzat biztosítja		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Adatbázis létrehozása	Fogyatékkal élők nem helyzetéről rendelkezünk információval	Fogyatékosok nyilvántartása, információgyűjtés a problémák feltárásához	Személyi és lakcímnnyilvántartás	---	kérdőív készítése, feldolgozása, nyilvántartás készítése, az esetleges problémák feltárása alapján segítség megszervezése	Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Hiánytalan nyilvántartás létrejött	humán	folyamatos	---
2	Akadálymentesítés	Akadálymentesítés csak részben megoldott	Teljes körű akadálymentesítés	Pályázati dokumentáció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Pályázati forrás keresése, teljes körű akadálymentesítés kiépítése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd)	Teljes körű akadálymentesítés megvalósulása	Pályázati forrás	3 év	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

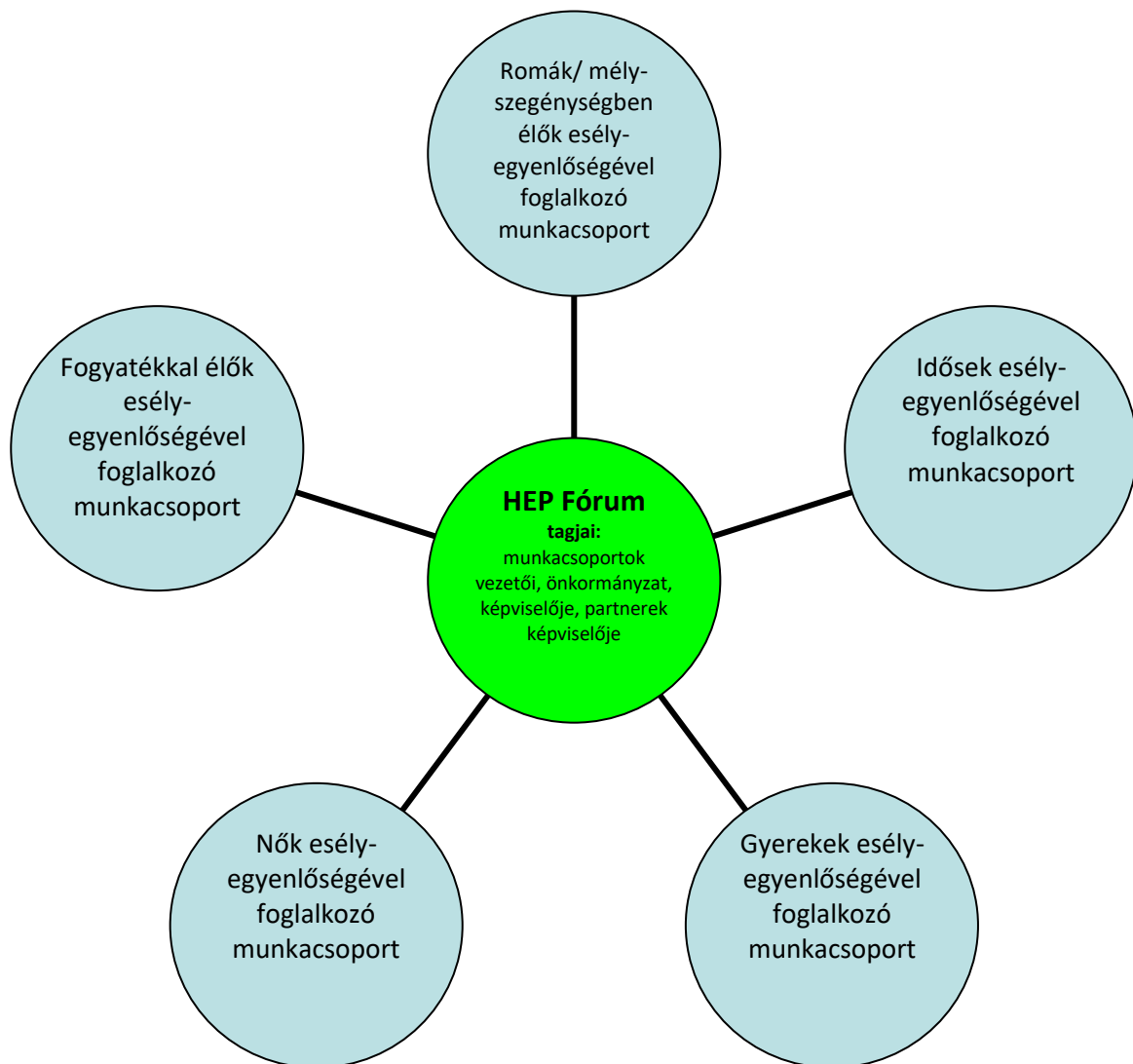
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Héreg község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Héreg község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 61/2022. (X.13.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Héreg, 2022. november 8.

Nieszner József
polgármester

